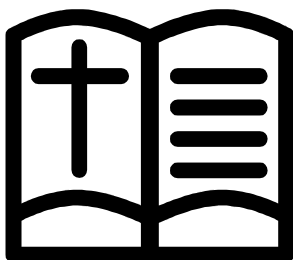

Petr Nacházel

Zlatý kříž

Všechno to vlastně začalo minulý rok o dovolené.

Naše manželství procházelo obvyklou krizí, která se dostaví po deseti letech. Máme dvě děti a i když k sobě už téměř nic necítíme, tak jsme oba dostatečně rozumní, že hrajeme před nimi divadélko, které hraje většina rodičů a sice, dát dětem pocit rodiny.

Odjeli jsme na romantickou dovolenou do Argentiny, kde, jak jsme si mysleli, dostane náš vztah nový impuls.

Nestalo se tak. Místo toho má žena neustále koketuje s mladými Argentinci a já si rovněž neberu servítky, navštívil jsem už několik nočních klubů...

Do konce našeho pobytu zbývaly dny a já jel na letiště zajistit letenky. Vyrazil jsem pozdě večer, kdy provoz ve městě není tak strašný a policisté jsou trochu benevolentnější co se týče alkoholu za volantem.

Letenky jsem úspěšně vyzvedl a když se mi nepodařilo dostat tu krásnou slečnu za pultem na kafe, tak jsem zamířil do svého oblíbeného klubu Lollita.

Protože to měla být jedna z posledních nocí v Argentině, řekl jsem si, že se tu trochu projedu, abych takříkajíc nasál úplnou zdejší atmosféru. Křižoval jsem sem a tam a chtěl vyjezdít nádrž mého vozu na dno. Dopadlo to ale tak, že jsem se ztratil v neustálých objížděčkách a nepřehledných čtvrtích.

Motal jsem se v nějaké chudé části Cordoby, kde lampy veřejného osvětlení byly jen zřídka a kde nebylo zrovna bezpečno. Vysoké a temné staré domy, rozpraskaná omítka a špatné silnice, spousta podivných individuí a na chodnících neskutečný bordel. Byl jsem značně nervózní a chtěl jsem odtud rychle vypadnout.

Vypadnout a zapomenout.

Můj pronajatý Chevrolet měl značnou spotřebu a hrozilo, že mi zde dojde benzín. Je pravdou, že jsem víc než na cestu koukal na ukazatel paliva, takže jsem si prostě nevšiml člověka, který chtěl přejít přes silnici. Ucítil jsem akorát náraz. Instinktivně jsem šlápnul na brzdu. Rychle jsem vylezl ven a pět metrů za autem uviděl lidskou postavu. Ležela na silnici, oblečena do černého dlouhého kabátu.

Sprostě jsem zaklel a rozběhl se k chodci. Obrátil jsem ho. Byl to nějaký starý muž a krvácel.

„Pane, co je vám? Rozumíte mi?“ Opatrně jsem s ním začloulal. Něco zachrčel, ale nerozuměl jsem mu.

„Haló, pane, je vám něco?“ Zopakoval jsem otázku. „Odvezu vás do nemocnice.“

„Ne.“ Zněla jeho přidušená odpověď. Pokoušel se posadit, moc mu to ale nešlo.

„Můžete mít vnitřní zranění, odvezu vás tam. Pojd'te!“ Chtěl jsem ho postavit.

„Nic mi není.“ Odpověděl stařík anglicky s povědomým přízvukem.

„To není jisté, musíte jet se mnou!“ Nevím, kde se ve mně vzala ta solidarita s tím starým kmetem. V autě jsem byl duchem přítomný s tou indiánskou děvkou v klubu Lollita a teď se ze mne stal filantrop.

Divný.

„Říkám vám, že musíte jít se mnou!“ Hrál jsem neoblomného a konečně ho zvednul. Odstrčil mě a zasípal:

„Sýčáku jeden, jezdíš tady jak ty grázlové a teď bys mi chtěl pomáhat?!“ Zůstal jsem tam stát jako opařený. Zaskočil mě.

„Ale...“ Zakoktal jsem.

„Domů dojdou sám!“ V jeho hlase byl cítit vzdor a možná i dávná autorita. Muselo se zřejmě jednat o panovačného pána. Docela mě zajímalo, kdo je ten stařec a co tu dělá. Jeho kabát byl elegantní, ale neokázalý. Určitě se jednalo o Evropana a takových v téhle čtvrti bude jistě málo.

„Doprovodím vás...“ Nabídnul jsem se.

„Nepotřebuju žádné milosrdenství!“ Zakřičel do liduprázdné ulice a poslední slovo směřoval vzhůru k nebi. To ve mně vybudilo další zájem.

„Ale já se s vámi bavít nebudu.“ Řekl jsem pevným hlasem. „Nasedat!“ A než mohl zareagovat, nacpal jsem ho na zadní sedačky. Něco sakroval, ale byl na tom očividně špatně, tak si dal nakonec říct.

Sedl jsem za volant a zařadil rychlostní stupeň. Ve zpětném zrcátku jsem zahlídl starcovu nevlídnou tvář. Sledoval mě, jednu ruku měl strčenou do kapsy, měl jsem podezření, že tam má schovanou nějakou pistoli. Trochu jsem zalitoval, že jsem z místa nehody neodjel, což by bylo pro tuhle čtvrt dost typické.

Kde bydlíte?“ Začal jsem konverzaci.

„Jed'te, ukážu vám. Tady nejsou názvy ulic.“ Opravdu, ani jsem si toho nevšiml. Na žádném z rohů nebyla cedulka s názvem ulice.

„Doleva.“ Ozvalo se za mými zády.

„Tudy?“ Trochu nechápavě jsem se zeptal.

„Lidé žijí i hůř!“

Přikývnul jsem a myslel si své. Za chvíli vypadnu, tak nemá cenu se pouštět do nějakých sociálních debat. Každý žije jak umí a já o sobě vím, že takhle bych skončit nechtěl. Tyhle domy byly ještě horší než ty, okolo kterých jsme projížděli prvně. Měly i tři patra s tím, že poslední dvě byla už jistě neobyvatelná. Tu a tam jsem zahlédl zvědavé bělmo lidských očí nebo plamínek cigarety. Byl jsem na sebe našťvaný, že jsem sem jezdil. Musel jsem jet hodně pomalu, protože stav vozovky neumožňoval rychlejší jízdu, než dvacet kilometrů v hodině.

„Tady.“ Řekl suše můj spolujezdec a otevřel dveře.

Nevím co mě to tenkrát napadlo, že jsem odtamtud nevycoval a nejel se naposledy uvolnit do náručí indiánský kráska.

Otevřel jsem dveře a pomohl dědovi z auta.

„Pomůžu vám...“ Nabídnul jsem mu rámě. Kupodivu nic neříkal a chytnul se mé ruky. Kulhal.

Přebrodili jsme menší stoku co líně tekla prostředkem ulice a dostali se na chodník. Děda lapal po dechu, na hlavě měl zaschlou krev, ale rána se nezdála moc velká. Sledovala nás spousta chamtivých očí. Měl jsem pocit jak na savaně v Africe, kde sebemenší klopýtnutí nebo slabost znamená neodvratnou zkázu.

Vešli jsme do domku. Měl tři patra a úděsně to tam páchlo močí a zvratkama. Žaludek mi udělal tam dole pár veletočů a já chtěl co nejdřív zmizet. Teď jsem ho ale nemohl opustit.

Postupovali jsme pomalu vpřed. Šedivé ošlapané schody, zkroucené zábradlí a opadaný strop tvořily úděsnou atmosféru. Zdi byly pomalované od sprejerů, značící si tak svá území. Uvnitř byla ještě větší tma než venku, ale jakousi shodou okolností zde bylo jakž takž vidět.

Vybelhal jsem se s ním do druhého patra, cesta do třetího byla zavalena sesutou střechou. Namáhavě odemkl dveře bytu. Vpadli jsme dovnitř jako dva ožralí kamarádi vracející se z flámu.

Dědu jsem usadil do křesla. Byt celkově ve srovnání s okolím nevypadal špatně. Zdálo se dokonce, že majitel si udržuje docela dobrý standart. Čekal jsem špeluňku ne nepodobnou okolí, ale byl jsem mile překvapen. Nábytek měl evropský styl a řekl bych i původ. Bylo mi divné jak se to sem dostalo. Znovu mě přepadla zvědavost a chtěl jsem se ho na to zeptat. Znam ale moc dobře tyhle typy, z něj bude muset člověk páčit každé slovo a stejně se asi nic nedozvím.

„Vodu?“ Zeptal jsem se, abych přehlušil tíživé ticho. Kývnul a já z kredence sebral hrnek a otočil kohoutkem v kuchyňské lince. Nic se však nestalo, kohoutek se otočil naprázdno. Za sebou jsem uslyšel jízlivý smích. Otočil jsem se a on pravil:

„Tady voda už dávno neteče... a neptejte se proč! Vy Američani jste hrozně zhýčkaní.“

„Jak ale...“ Zakoktal jsem.

„Musíte na chodbu.“ Řekl poručnickým tónem stařík. Odebral jsem se proto zase zpátky do toho smradu a skutečně jsem objevil omlácené a děravé umyvadlo. Spíše se jednalo o lavor pro prasata. Kdysi bílý smalt byl značně oprýskaný a jeho původní barvu nahradil tmavě hnědý vodní kámen a zbytky něčeho, co jsem rozhodně nehodlal blíže zkoumat.

„Tady máte.“ Podal jsem mu po okraj naplněný hrneček. Hltavě ho vypil a pokoušel se pohodlněji posadit. Bolestí se mu při tom zkřivila tvář, ale ani nevzdechnul.

„Nemám zavolat doktora?“ Horlivě jsem navrhnul. Odpovědí mi ale byl jen zase ten pohrdavý smích a divoký škleb na starcově tváři.

„Sem nikdo nepojede.“

„Dojdu ještě pro vodu...“ Navrhnul jsem.

„To se nachodíte... vemte si támhleten cínový džbán.“ Ukázal na veliký dubový stůl uprostřed místnosti. Popadnul jsem ho a znovu vyšel ven z bytu. Kousek od sebe jsem zaslechl šramot. Otočil jsem se, džbán připraven k obraně. Stálo tam asi desetileté nahé dítě. Kluk. Byl hrozně špinavý a jeho oči byly jako mé svědomí. Temně černé. Přízrak, na který do smrti nezapomenu. Koukal jsem na něho jak u vytržení. Nastavil loudivě ruku. Začal jsem se šacovat, dobře jsem ale věděl, že tyhle děti sladkosti nejí. Nahmatal jsem peněženku a nejmenší peníz tam byla desetidolarovka. Dal jsem mu ji, ani se na ni nepodíval, prosmýknul se kolem mne a byl pryč.

Otřesen jsem se vrátil do bytu. Dědek si mě podezřívavě prohlížel, ale nic neřekl. Nalil jsem mu ze džbánu a usadil se naproti němu.

„Co ještě chcete?“ Zeptal se netrpělivě a ruku zastrčil do kapsy.

„Nic... jen...“

„Nó?“ Naklonil se ke mně.

„Proč takhle žijete?“ Zeptal jsem se. On se jen zamračil, byl to ošklivý pohled. Bylo v něm opovržení a zlost zároveň.

„Po tom vám nic není!“

„Ale... já vím... Jen tohle...“ Ukázal jsem na vybavení bytu. „... mi sem nějak nezapadá.“ Stařík přimhouřil oči.

„A co?“ Zeptal se.

„Nic, jen, že takový vkus a tahle čtvrt...“

„Co vy víte? Třeba tahle čtvrt nebyla dříve tak špatná. Třeba jsem to jen někde ukrad.“

„Třeba...“ Pokrčil jsem rameny. „Ale to se mně nezdá. Nějak se to k vám nehodí.“

„A co se ke mně hodí?“ Zeptal se významně.

„Nevím. Nepatříte sem. Asi hodně čtete...“ Ukázal jsem na knihovny kolem. Mávnul jen rukou.

„Kdo jste?“ Zeptal jsem se ho. Dlouho ve mně doutnala ta otázka a najednou byla venku. Nečekal jsem, že to bude bůhví co, nebo že mě hned odpoví, ale jeho odpověď mě překvapila.

„Blázen.“ Zasmál se. „Jsem úředně prohlášen za duševně nezpůsobilého.“

„Vy?“

„Chcete ukázat papír?“ Nahnul se, jako že chce vstát.

„Ne, ne, jen sed'te. Nic nenoste.“ Zarazil jsem ho.

„Soucit.“ Opovrživě reagoval na mou snahu, aby zůstal v klidu. „Nesmíte mít soucit! S nikým!“

Křikl. Nevím proč, ale vzpomněl jsem si na toho kluka, zeptal jsem se ho:

„Proč jste takový?“ Odpovědí mi byl opět ten zlostný chrčivý smích.

„Jste blázen!“ Rozkřikl jsem se na něho.

„Vždyť jsem vám to říkal!“ A další vlna smíchu. Držel se za břicho a zpupně na mne hleděl.

„Američan.“ Pohrdavě vypustil z úst mou národnost. Znělo to jak nadávka.

„Bláznivej magor!“ Oplatil jsem mu stejnou mincí. Už jsem s ním neměl žádný soucit, lezl mi na nervy. Chtěl jsem už odejít, ale něco mě tam stále nutilo, abych zůstal. Pak mě překvapil, jeho obličej zvažněl a prohlásil:

„Nebyl jsem vždy takový, pane...“

„Leo Mintert“ Představil jsem se a podal jsem u ruku. Váhavě ji přijal, stiskl a zase se stáhl.

„A vy... vy se jmenujete jak?“

„Co na tom záleží.“ Pokrčil rameny. „Důležitější je člověk, nemyslíte?“

„Samozřejmě, ale...“

„Tak žádný komedie.“ Mávnul rukou. „Povídám, že na jméně nezáleží. Důležitý je člověk a co nosí v sobě.“

„Ale nějak vám přece říkat musím...“

„Říkejte mi třeba Hoffmann.“

„Hoffmann? Proč Hoffmann?“ Chtěl jsem vědět.

„A proč ne?“

„Ano, a proč ne... Tedy pane Hoffmanne... Proč tu žijete? Myslím že...“

„Proč bych tu neměl žít?“ Skočil mi do řeči. „Je tu celkem bezpečno... když dodržíte základní pravidla. Taky místní lidé jsou docela zbožní.“

„Opravdu? Já měl úplně jiný pocit.“ Podivil jsem se.

„Pro mne tu je bezpečno.“ Řekl trochu záhadně stařík.

„Pro vás?“ Nahnul jsem se k němu, abych vytvořil tak říkajíc intimní atmosféru.

„Jo.“ Řekl a znovu se pohodlně opřel. Začal mě opravdicky zajímat.

„Můžete mi říct o sobě víc?“ Jakmile jsem to ale dořekl, věděl jsem, že jsem se neměl tak ptát.

„A proč bych to dělal?“

„Třeba ulevíte svému svědomí...“ Začal jsem s ním jednat v podobném duchu, jako on se mnou. Usmál se a pak kývnul:

„Já mám svědomí čisté. A vy?“ Zarazila mě jeho otázka. Obecně, když vám někdo neustále odpovídá otázkou, tak si nad vámi udržuje odstup, ale já chtěl docílit pravý opak.

„Já také... to bych se pro vás přeci nevrátil.“ Nechápal jsem, co tím sleduje.

„Co když jste si tím léčil jen nějaký komplex?“

„Komplex?“ Zopakoval jsem po něm.“ „Jaký?“

„Třeba ten, že vy, prachatí gringové, sem jezdíte za sexem s nezletilými dívkami.“ Uhodil hřebíček na hlavičku Hoffmann.

„Có?“ Na zátylku mi vyvstaly krůpěje potu.

„Odhadl jsem to správně?“ Zeptal se.

„Ne... samozřejmě, že ne!“

„Samozřejmě...“ Usmál se a srovnal si záda. Obličej se mu přitom zkroutil zase do bolestivého šklebu.

„Nic vám nevyčítám.“ Řekl lhostejně.

„Já ale...“

„Mlčte, chtěl jste slyšet můj příběh?“ Nakrčil hlavu a podíval se na mne.

„Jo, to jsem chtěl.“ Připustil jsem.

„Do Cordoby jsem se dostal před dvaceti roky, kdy půda začala být zase horká. A já musel vyhledat bezpečný úkryt. Ale úplný začátek přišel jedné dubnové noci v Rosáriu v roce 1958.

Zdejší klášter jedné deštivé noci navštívil podivný člověk.

Dva kluci, studenti semináře se v tu dobu honili večer po chodbách a byli svědky jeho příjezdu.

Cizinec bouchá na vrata a po dlouhé době mu jde otevřít službukonající mnich, evidentně naštvaný kdo v tuhle noční hodinu otravuje jeho klidný spánek. Cizinec se představí jako otec Augustin s tím, ať mu zavolá zdejšího opata, mnich mu na to opáčí, že otec Johan už spí a cože to je za nápad, chodit v tuhle hodinu budit lidi. Cizinec ovšem vehementně trvá na svém. Strhne se hádka, ve které cizinec nakonec přesvědčí mnicha u brány, aby došel vzbudit otce Johana. Otec Johan zanedlouho přijde mírně rozzloben, ale i zvědav co se děje, že návštěva nemohla posečkat do rána. Cizinec s ním chvíli hovoří o samotě. Po chvíli se otec Johan začne vzpírat a nechce nočního návštěvníka ubytovat, ten ale vytáhne z pod kutny velký zlatý kříž, na němž se zatřpytne několik krvavě rudých rubínů. Načež otec Johan poklekne cizinci k nohám a prosí ho o odpuštění, ten však rychle pomáhá Johanovi zpět na nohy, jako by nechtěl, aby tuto podivnou scénu někdo viděl. Mezitím kříž zandává zpět pod šaty.

Otec Johan nechává odnést otci Augustinovi velkou černou truhlu do jeho cely, truhla je však příliš těžká a tak musí zavolat další dva mnichy, kteří odnášejí těžkou a tajemnou truhlu do vedlejší lodi kláštera kde jsou ubikace mnichů. Oba studenti, Pavel a Ondřej si jsou vědomi mimořádnosti celé této podívané a dlouho pak diskutují o možném významu celé věci, nemůžou se na ničem pořádně shodnout. Nakonec si slíbí, že o tom s nikým nebudou mluvit a počkají na zítřek, co zajímavého jim přinese. Zbytek noci se pak nikomu z nich nepodaří pořádně usnout, převalují se na posteli a přemýšlejí, nemoha se dočkati příštího dne.

Tak takhle to nějak začalo.“ Přerušil své vyprávění Hoffmann. Pozoroval jsem ho, jak pije ze svého hrnku, který jsem okamžitě dolil vodou ze džbánu. Chvíli jsme se beze slova pozorovali a pak pokračoval:

Další den před obědem představil otec Johan otce Augustina jako bratra Martina s tím, že to je jejich nový archivář. Ondřej už chce vstát a říci, že se přece nejedná o bratra Martina, ale o otce Augustina, ale Pavel ho ještě stačí chytout za ruku a Ondřej si zase rychle sedá. Jeho pohyb však zachytí Augustinovy pronikavé oči, Ondřej v nich pozná velkou moudrost, ale zároveň z nich má i strach. Augustin si dvojici prohlíží zkoumavým pohledem, to už ale jeden z mnichů podává oběd a napjatá situace se tím vytratila. Celých čtrnáct dní se oba bohoslovci snaží vypátrat, co znamená symbol zlatého kříže. Celá věc je komplikovaná tím, že knihovník je právě otec Augustin alias bratr Martin. Také knihovna v Rosáriu je poměrně chudá i když se může pochlubit některými vzácnými kousky, ty však nemají nic společného s křesťanskou symbolikou. Všechno se navíc začíná komplikovat tím, že do Rosaria i jeho blízkého okolí byla zanesena bahenní horečka a mniši mají plno práce, aby poskytli útěchu všem pozůstalým. Rovněž se slouží mnoho mší za spásu duší obětí této katastrofy, za nemocné a za ústup nákazy. Zemřelo v tu dobu mnoho lidí, mezi nimi i hodně mnichů, včetně bohoslovce Pavla, který podlehl až v samotném závěru, kdy už se zdála nákaza úspěšně zdolána. Zemřel patrně na celkové vyčerpání. Ta spousta hrozných chvil a zážitků prožitých během nákazy přinutilo Ondřeje, aby se věnoval i jiným věcem, nejen pachtěním za nějakým preludem. Především mnoho dní strávených v modlitbách způsobilo, že se z Ondřeje stal úplně jiný člověk. Především morálně vyspělý a oddaný bohu.

Po otci Augustinovi se jakoby slehla zem. Zmizel neznámo kam i se svou velkou truhlou. Neštěstí které dolehlo na kraj způsobilo, že jeho odjezd nikdo nezpozoroval a také ho nikdo nehledal. Asi po měsíci, co ustoupila nákaza, se Ondřej osmělil a zeptal se otce Johana kam zmizel bratr Martin, ten se jenom bezděčně na Ondřeje podíval, pokřižoval se a pak mu uložil, aby se za jeho duši pomodlil třikrát otčenáš. Tím Ondřejovi, který se ještě ne zcela vzpamatoval ze smrti přítele, navždy zmizel z paměti.“

Tady Hoffmann opět přerušil své vyprávění a poprosil mě, abych mu ze skříňky přinesl oplatky. Vstal jsem a otevřel skříňku, kromě lahve s ginem tu nebylo nic zajímavého. Žádné fotografie, žádné dopisy. Donesl jsem mu je a on se do nich zamyšleně zakouzl, zdálo se, že mě ani nevnímá. Přemýšlel nebo vzpomínal, jak dál. Pak prohlásil:

„Pak proběhlo třicet nudných let, které Ondřej strávil v klášteře a na misi v Peru. Jednoho dne si ho zavolali do Buenos Aires, přesněji do biskupského paláce. Bylo tam to tlustý prase Romario Velasques... Řekl:

„Bratře Ondřeji, gratuluji! Byl jste vybrán jako člen naší delegace, která pojede za Svatým otcem do Vatikánu!“ Těmito slovy přivítal Ondřeje biskup Romario.

„Budete tvořit součást naší oficiální delegace, která bude mít dvanáct členů a kteří budou reprezentovat naši zemi u papeže v Římě. Věřte mi drahý příteli hned bych jel s vámi, ale povinnosti mi velí zůstat zde. Rád bych si to s vámi vyměnil“. Biskup se smál od ucha k uchu a snažil se být vlídný, ale moc mu to nešlo.

„Tak co, těšíte se?“ Hurónsky se zasmál. Vůbec nevypadal na biskupa, spíš by se hodil jako kolotočář na pouť.

„Ale ano, jenom nevím, jestli se dobře zhostím takového úkolu.“ Opáčil Ondřej, zjevně překvapen biskupovým rozhodnutím. Kanonizací dvanácti mnichů, kteří většinou zemřeli mučednickou smrtí někde v pralese, žila celá země.

„Vy bratře Ondřeji? Určitě! Mezi bratry kanonizovanými je i bývalý představený vašeho kláštera, kde jste studoval.“... „Otec Robert přece.“ Usmál se biskup.

„Ale toho já už nezažil.“ Opáčil Ondřej a pokračoval:

„Já, když jsem nastoupil na seminář, tak už tam byl otec Johan.“

„No ale nejlépe znáte prostředí, ve kterém otec Robert působil. No, jak vidím, vaše skromnost je pověstná bratře Ondřeji, jistě budete nejlépe reprezentovat naši zemi v Římě u Svatého otce.“

„Nikdy jsem v zahraničí nebyl.“ Bránil se Ondřej. Ale biskup, jak si něco umanol, tak se toho nehodlal vzdát.

„Je nejvyšší čas to změnit bratře, nejvyšší čas! Všechny formality už jsou vyřízené. Odlétáte za týden.“

„Přeji vám i vaší delegaci hodně úspěchů, mimochodem delegaci povede osobně kardinál Lopéz, velmi zkušený muž. To on léta pracuje na tom, aby se svět dozvěděl i o našich bratech. Tak šťastnou cestu.“ Ondřej poklekl před biskupem a políbil jeho prsten, znak jeho úřadu.

Když doletěli do Říma, tak to byla pro všechny naprostá bomba. Tolik památek a pamětihodností...“ Hoffmann se zasnul, vypadalo to, jakoby to sám zažil... Zatím jsem z jeho vyprávění nebyl moc moudrý. Možná, že jsem čekal trochu více, typoval bych ho na nějakého starého nacistického zločince, ale on mě však vytrhnul z letargie jasným hlasem:

„Máme ubytování nedaleko chrámu svatého Petra, jaká čest!“ Začal proslov kardinál Lopéz.

„Kanonizace proběhne za týden, tak máme spoustu času prohlédnout si město. Všem vám doporučuji Koloseum, Římské fórum a Vatikánskou knihovnu. Na ni jsem sehnal tyto propustky, věřte že to nebylo nic jednoduchého a je to jenom odměna za to, jaké dílo konáme v naší zemi. Chvála bohu za to, že si i v Římě všimli naší práce. Propustky vám zaručí volný pohyb po knihovně a volný vstup do muzeí.“ Kardinál nechal každému jednu rozdat a mluvil o vyznamenání jakého se jim tímto dostalo. Dál pokračoval v tom smyslu, že je potřeba více působit na lidi na poli křesťanské víry a lásky. A další hodina jeho proslovu se víceméně točila okolo stejného tématu.

XXXXX

Ondřej byl uchvácen Římem, jeden den sice strávil ve Florencii, ale jeho nejvíce uchvátil Řím pro svou pompéznost, krásu která se tu prolínala se vznešeností. Byl tu cítit neomezený přísun peněz tehdejších stavitelů, kteří nemuseli brát ohled na drahý materiál nebo náročnost staveb. Ondřej si nyní poprvé uvědomil v jakých poměrech vyrůstal a žil. Slíbil si, že až se vrátí tak pojede do Evropy na

velkou okružní cestu. Památky z dob antického Říma, které dříve Ondřej vyděl v různých knihách a prospektech, mu tady připadaly mnohem větší a majestátnější. Tisíce a tisíce turistů zůstávalo v němém úžasu před umem tehdejších architektů a stavitelů. Tu si uvědomil pravdivost rčení, že: „Všechny cesty vedou do Říma.“ Současný Řím to jen potvrzoval.

xxxxx

Poslední den patřil Vatikánské knihovně, kterou spravoval opat Patrik. Knihovna jim měla sloužit jako studovna pro zjištění podrobností misionářských výprav do Jižní Ameriky, potažmo do Argentiny. Skrývaly se tu nesmírné poklady, které ještě nikdy nespatriční lidé. Ne nadarmo se říká, že Vatikánská knihovna je jediný archiv, který nepromluvil. Knihovna se nachází v samotném středu vatikánského státečku. Otec Michal, který byl odpovědný kardinálu Lopézovi za dostatečné množství informací o dobových cestách misionářů do Jižní Ameriky rozdal každému úkoly a sám se ujal úkolu nejdůležitějšího, totiž najít stopu o výpravě biskupa Johanise do Argentiny. Biskup Johanis, který je velmi populární v naší zemi a který zemřel mučednickou smrtí někde u Montevidea, byl prohlášen za svatého už v devatenáctém století, podrobnosti jeho cesty nebyly však moc známy. A to měla právě napravit návštěva zdejší knihovny.

Vstupovali jsme do objektu hlavní knihovny, který ovšem není ten hlavní archiv, který si Vatikán tak žárlivě střeží, ten se totiž nachází ve sklepeních Andělského hradu. Do něho má přístup velmi málo lidí.

I tak je v hlavní Vatikánské knihovně nepřeberné množství cenných informací, ale i dobových předmětů. Dokonce se tu měla nacházet i tzv. kulehmatná židle, která byla součástí ceremonie volby a nastolení papeže, její úkol spočíval v tom že měla prověřit papežovo mužství. O její existenci vedli v delegaci velký spor dva opati, otec Teodor a otec Ignác z hlavní diecéze v Buenos Aires. Nutno podotknout, že jejich spor sloužil k obveselení zbytku výpravy a byl vítaným odlehčením našeho náročného programu, totiž kanonizaci argentinských mnichů. Hádky připomínaly spor dvou profesorů aplikované deskriptivní geometrie, kde jejich „logickým“ vývodům a důkazům moc lidí nerozumělo. Ti dva se spolu hádali i v posvátných prostorách knihovny. Až je musel otec Michal okřiknout.

Po stranách chodby byly vystaveny předměty z dob vlády minulých papežů. Spousta obrazů, soch světců, vitrín, kde byly vystaveny předměty osobní potřeby minulých papežů, ale hlavně spousta knih, tisíce a tisíce knih, kde bylo ukryto vědění lidstva. Nacházelo se tu i mnoho drobných, na první pohled nezajímavých předmětů a mnoho dalších exponátů, o kterých už asi nikdo nezjistí jejich pravý účel. Kde to šlo, tak byly popisky k jednotlivým předmětům. Musela to být náročná práce dát dohromady tolik věcí a zavést mezi nimi řád. Přesně určit co je to za předmět a přesně ho datovat vyžadovalo pečlivé studium a znalosti.

Ondřej se pečlivě rozhlížel po stěnách a šel mezi posledními ve skupině otce Michala. Tu se zastavil u jedno z vystavovaných exponátů, byla to vyznamenání udělovaná papežem při zvláštních příležitostech. Na plakátu byla vyobrazena všechna čtyři vyznamenání, které Svätý otec uděluje. Po jejich spatření se Ondřejovi zastavil dech, na spodním okraji byl vyobrazen velký zlatý kříž s rubínovými kameny. Najednou, jako by se svět zastavil, má tu před sebou záhadu, která čekala tolik let na objasnění. Před Ondřejem se znova odehrávala scéna té noci: klečící otec Johan a tajemný otec Augustin alias bratr Martin, muž jenž svou učeností a charismem daleko převyšoval ostatní mnichy v klášteře. Kdo byl ten muž a co ho vedlo do Argentiny, kde musel žít pod cizím jménem, jako by se před někým, nebo něčím musel skrýt? To a tisíce jiných otázek se Ondřejovi honilo hlavou. Úplně z něj vyprchal zájem o misionářské výpravy a mučedníky v jeho zemi. Chtěl se dozvědět něco více o vyznamenáních která tu viděl vyobrazená. Najednou si také vzpomněl na svého tehdejšího přítele Pavla, který nešťastně zemřel tak mlád a se kterým sdílely to společné tajemství, tajemství nočního příjezdu otce Augustina. Ondřej byl tak zahloubán do svých myšlenek, že si ani nevšiml, že mu skupina ke které patřil odešla a že vedle něho stojí mnich, který tu byl pro ně jako průvodce a mluví na něj:

„Bratře Ondřeji, musíte za skupinou.“ Ale Ondřej nereagoval. Když konečně zpozoroval mnicha, vzrušeně se zeptal:

„Co to je..., co to je za vyznamenání?“

„Petrův kříž.“ Odpověděl mnich.

„Ano, to jsem si přečetl, ale komu a za co se to dává?“ znovu se zeptal Ondřej.

„A jak to že tu není jeho kopie?“ Dodal Ondřej a hned pokračoval:

„Všechna vyznamenání co tu jsou vyobrazené, tu máte i vystavené, ale ten kříž tu není.“ Naléhal Ondřej.

„Zde nemáme žádné kopie bratře Ondřeji.“ Usmál se mnich a pokračoval:

„To co zde všude vidíte, to jsou originály a ten kříž ten se asi ztratil. Pojd'te, už musíme jít za vaší skupinou, máme zpoždění.“ Dokončil mnich a měl se k odchodu.

„Počkejte!“ Nedal se uchlácholit Ondřej.

„Jak to že se ztratily? To přece není možné, tady se nemůže nic ztratit! To to někdo ukradl?“

„Ale ne, jenom to tu není, třeba je to u restaurátorů.“ Odpověděl mnich.

„Mohl bych to vidět?“ Zeptal se zase Ondřej.

„Obávám se, že ne!“ Odpověděl už značně nervózní mnich.

„Prosím, rád bych se o tom dozvěděl něco víc, za co se to udělovalo a tak dál.“ Naléhal Ondřej.

„Myslím, že to je velice vzácné vyznamenání, ale už pojd'te, musíme jít, čekají na nás.“ Povídá mnich evidentně celý nespůj z umanutého kolegy. Ondřej se pomalu odebral za svým průvodcem stále se ohlížeje za vitrínou s vyznamenáními. Blížili se ke své skupině, kde už otec Michal rozdál všem úkoly a čekalo se akorát na Ondřeje.

„Kdepak jste se nám toulal, bratře Ondřeji?“ Zeptal se s úsměvem na rtech otec Michal. Ondřej ještě rozrušený z toho co viděl neměl náladu na vtipkování a ještě k tomu ze strany patolízalského mnicha, kterému každý prorokoval, že bude příštím kardinálem. Otec Michal byl typickou štikou v rybníce, byl to kariéristicky založený člověk, jemuž účel světí prostředky. Je faktem, že otec Michal se hnal spíše za slávou světskou než duchovní. Michala neměl rád téměř nikdo, ale každý s ním chtěl vyjít v dobrém. Všichni o něm věděli, že už potopil hodně dobrých lidí a na této cestě měl sloužit jako takový bič, nebo prodloužená ruka biskupa Romária jehož byl synovec a který se ho snažil protlačit co nejvýše. O Michalově celibátu kolovaly hotové legendy a neveřejně se mluvilo o dvou nemanželských dětech, které měl otec Michal s uklízečkami v biskupském paláci.

„Ale nesmírně ho zaujala papežská vyznamenání.“ Odpověděl mnich za Ondřeje. V jeho hlase však byla znát ironie. Otec Michal, který pochopil mnichovu narážku, povídá Ondřejovi:

„No Ondřeji, když dobře zpracujete svůj úkol, tak se u Svatého otce přimluví, abyste dostal stříbrnou hvězdu.“ Celá studovna propukla v jízlivý smích a Ondřej si poprvé uvědomil, že je v centru dění a navíc obětí hloupého žertu otce Michala. Protože stříbrná hvězda se uděluje jen při zvláštních příležitostech a ještě k tomu za mimořádné zásluhy doplněné osobní záležitostí, kdy je potřeba nasadit i svůj život. Ondřej převzal od jednoho z mnichů složku s úkolem, který se týkal naléztí potřebné podklady pro studium misionářských výprav do Jižní Ameriky. Mnich, který byl Ondřejovi přidělen, se mu zdál docela schopný a poctivý, proto se ho Ondřej zeptal:

„Bratře, kde bych našel výklad k jednotlivým papežským vyznamenáním?“ Mnich se na Ondřeje nechápavě podíval.

„Myslím, co které znamená, co symbolizuje a za co se komu uděluje, víte co mám na mysli?“

„Ano bratře Ondřeji, přinesu vám o tom takovou brožuru. Za chvíli jsem tady.“ Mnich zmizel a Ondřej zůstal sám v jednom ze sálů knihovny, jenž svou rozlehlostí připomínal spíše labyrint.

Procházel se po místnosti jež měřila na šíři alespoň deset metrů a do délky měla třikrát tolik. Všude spousty knih pečlivě narovnané až do výšky dobrých šesti metrů. Každý z jednotlivých fochů byl ale opatřen zámkem, decentně tak bylo dáno najevo, že nepovolaným je vstup zakázán. Nikdo se jen tak nemohl dozvědět, co která knihovna ukrývá a ani mniši, kteří byli na návštěvě, tu neměli úplnou volnost ve svém bádání. Klíče od nich měl pouze hlavní knihovník, který je půjčoval proti podpisu a nutno říci, že velmi nerad. Žebříky, které tu sloužily doslova jako cesty poznání, byly decentně schovány za závěsem v jednom rohu a svázané ocelovým lankem a zamčené visacím zámkem, aby se prodloužila doba napětí žadatele.

Propustky do knihoven se dávaly totiž pouze na omezenou dobu. Zdánlivá otevřenost a přístupnost celé knihovny možná působila pouze na laiky a ještě jenom na první pohled. V jednom z výklenků oken si Ondřej všiml zvláštní židle, jenž měla ve svém sedátku vyříznut otvor v podobě velké klíčové dírky. Chvíli na ni Ondřej nechápavě koukal a pak si vzpomněl na ty dva rozhádané opaty, jak se přeli o existenci židle, která měla dokázat, že budoucí papež je muž. Nyní ji měl Ondřej přímo před sebou a otec Teodor by v ní měl jasný důkaz. To už k němu přicházel jeho přidělený asistent, nesa v ruce požadovanou knihu. Ondřej mu poděkoval a začal v ní horlivě listovat. Byly tu rozepsány ceremonie při udělování vyznamenání, co si má kdo obléci, kde má stát a spoustu neužitečných informací. Všude

bylo napsáno že vyznamenání které uděluje Svatý otec je mimořádná událost atd. a že to je vždy velká pocta. Ondřej byl rozčilen že nemohl nic konkrétního nalézt, až se na mnicha rozkřičel:

„Ale za co! Za co?“ Mnich od Ondřeje polekaně odstoupil, vůbec nechápal Ondřejovo fanatické zanícení za věc, kterou stejně asi nikdy nedostane.

„Pořád se tu odvolávají na nějaký dodatek, proč jste mi ho nepřinesl?“ Vyštěkl Ondřej.

„Já nevím jaký dodatek.“ Opáčil nechápavě mnich

„Tady se podívejte, odvolávají se tu na tenhle dodatek. To je to co potřebuji!“ Hovoří dál Ondřej

„Podívám se po něm, za chvíli jsem zpátky.“ Odpověděl mnich a odešel. Ondřej si uvědomil, že to trochu přehnal a že zbytečně na sebe upozorňoval. Obával se, aby jeho přílišnou horlivost někdo neoznámil, byl už v církvi nějaký ten rok a nebyl žádný naivka, dobře věděl, že hodně lidí na sebe navzájem donáší. Uvažoval, že tady ve Vatikánu to bude spíše horší než lepší i když by tu měli být, jak se říká, blíže Bohu. Mnich stále nešel a tak měl Ondřej dost času na to, aby si mohl prohlédnout vystavované předměty, včetně již zmiňované židle. Její tvar (byla mírně naklopená dozadu) a ten výrez skutečně sváděly k domněnce že se jedná o „důkazní“ židli. Byla to prý poslední formalita, aby volba byla potvrzena a papež konečně mohl usednout na Petrův stolec. Ondřej zpozoroval mnicha, počkal až k němu dojde a zeptal se ho:

„K čemu slouží..., nebo k čemu sloužila ta židle?“ V jeho otázce byl cítit zdánlivý nezájem, aby zase zbytečně nevyplašil svého asistenta.

„To je Abych tak řekl.... Vyměšovací židle“ Odpověděl červenající se mnich.

„Nočník?“ Otázal se Ondřej.

„Ano“ Potvrdil mnich a oba se spiklenecky zasmáli. Ondřejovi se podařilo trochu uvolnit atmosféru mezi ním a mnichem.

„Tady máte bratře Ondřeji ten dodatek, vůbec jsem ho nemohl najít, až bratr Tadeáš mě na něj upozornil.“

„To je ten co přivedl naši skupinu?“ Otázal se Ondřej.

„Ano.“ Dodal mnich „ Je to velmi moudrý a zbožný člověk. Má veliký přehled o vystavovaných předmětech, je to zástupce našeho hlavního knihovníka otce Patrika.“ Dodal už polohlasem mnich.

„Ale mě moc vstřícný nepřipadal, dokonce ani nevěděl, kde se nachází jeden z jeho exponátů.“ Píchl si do mnicha Ondřej.

„Ale to je vyloučené, bratr Tadeáš ví úplně všechno o vystavovaných exponátech. Sám psal popisky k jednotlivým předmětům a doplňoval rejstřík, který před ním vytvořil otec Augustin.“ Mnich se po vyslovení jména otce Augustina pěkně začervenal, jako by si uvědomil, že řekl něco co neměl. Ondřeje, který slyšel poprvé to jméno od někoho jiného po tolika letech polil studený pot. Říkal si, že by to byla náhoda, třeba shoda jmen. Proto zkusil na mnicha fintu, zeptal se ho:

„Otce Augustina? Opravdu? O tom už jsem slyšel, byl to velice chytrý a ctnostný muž.“ A sledoval, jak na to zareaguje. Mnich se chytil a povídá:

„Mýlíte se bratře, to bude jiný, protože otec Augustin sice vytvořil celý rejstřík, ale pak se dopustil nějakého hrozného zločinu a byl z církve vyobcován.“

„Ale to není možné.“ Pokračoval Ondřej snaže se něco bližšího dozvědět o identitě otce Augustina.

„Otec Augustin a vyobcován?“ Zeptal se nechápavě Ondřej.

„Kdo vám to prosím vás řekl?“

„Bratr Tadeáš povídal, že to co spáchal bylo hrozné.“ Odvětil mnich

„A vy jste otce Augustina nezažil?“ Zeptal se Ondřej

„Ne ne, já jsem tu sice už čtrnáct let, ale jeho jsem nezažil, ale bratr Tadeáš, ten ho jediný pamatuje.

Jen bratře Ondřeji, nikde to prosím neříkejte, je to pro celou církev ostuda. Dokonce i jeho jméno jsme museli odevšad odstranit za to co spáchal.“ Dokončil mnich.

„Pořád říkáte, že něco hrozného spáchal, ale co? To jste mi dosud neřekl.“

„Už jsem vám jednou řekl, že to nevím, ale když to říká bratr Tadeáš, tak to musí být pravda.“

Odpověděl mnich, ale bylo na něm znát, že se o celé záležitosti nechce dál bavit, jako by se obával, že ho někdo uslyší. Celá věc byla pro církev asi dost nepříjemná. Aby Ondřej trochu odlehčil téma, tak zvolil trochu jiné téma rozhovoru.

„Vás přijímal bratr Tadeáš?“ Otázal se Ondřej.

„Ano, byl to můj učitel ze semináře, jemu vděčím za to, že jsem se sem dostal. Víte, nikdy bych neřekl, že se dostanu až sem. Jsem mu za to velmi vděčný. Ale přišla sem spolu se mnou spousta dalších bratrů i z jiných škol.“ Najednou Ondřejovi došlo, že před časem v knihovně proběhla zřejmě

čistka, ve které zmizel otec Augustin a s ním i jeho věrní. Proč se tak stalo Ondřej nevěděl, měl před sebou přihlouplého mnicha, který je poslušen z vděčnosti bratru Tadeášovi. Ten už víc neřekne, co však bylo příčinou té výměny spousty lidí? Začal si také pomalu uvědomovat proti komu stojí a že je sám. Pavel, jeho přítel z dob semináře tu není aby mu pomohl, nebo alespoň morálně povzbudil. Chtěl by pátrat na vlastní pěst, ale jak má začít? Tadeáš se určitě obklopil svými věrnými, kteří mu jsou za toto teplé místečko hodně zavázáni.

Bylo na první pohled jasné, že mnich který tu před Ondřejem stojí je naivka, pln důvěry ve svého tehdejšího učitele. Aby Ondřej přerušil pauzu řekl:

„Ano, někdy se stanou skutečně nepříjemné věci, nic naplat, církve to je přece jenom velká skupina různých lidí a někteří zrovna nemají vždy čestné úmysly. Vždy se někdo najde, kdo schválně nebo pro svůj prospěch chce pošpinit dobré jméno církve a s takovými lidmi se církev musí rozloučit a distancovat se od nich.“ Mnich, zřejmě spokojen s Ondřejovým výsledkem pravil:

„Tady je ten dodatek, který jste chtěl.“

„Ano, díky, podívám se do něho.“ Povídá Ondřej listujíc starou knihou, jež měla některé listy už poškozené.“

„Tady je to, Petrův kříž.“ Povídá spokojeně Ondřej a pokračuje:

„Píše se tu: *Petrův kříž je nejvyšší vyznamenání, které může dostat od Jeho Svatosti Svatého otce*. Dál se tady píše, že se to uděluje: *za vysoké mravní hodnoty, za píli ve studiu, za vysokou učenost, kterou musí dotyčný obhájit před vybraným kolegiem synů církve*. To je zajímavé, to jsem nevěděl.“

Mnich jenom nechápavě přikývl a povídá:

„Jak vás takové věci mohou zajímat. Vždyť je tu tolik jiných zajímavých věcí. I bratr Tadeáš povídal, že se ještě nikdy nestalo, aby se někdo z delegace zajímal pouze o vyznamenání.“ Tak vida, pomyslel si Ondřej, tak už o tom ví i bratr Tadeáš, ten hloupý mnich mu vyžvanil o co mi jde, ale co, zeptám se přímo jeho, pokud přijde. Mnich však pokračoval:

„Až se Svatý otec rozhodne udělit někomu takovou milost, tak to udělá, proč se o to zajímat dopředu? No já nevím ...“ Ten mnich je ještě hloupější než jsem předpokládal, pomyslel si Ondřej. Nechtěl ho však dráždit a už vůbec ne se mu svěřovat, proto pokračoval dál:

„Moment, píše se tu dále že: *vyznamenání může nosit pouze jeden člověk a že po jeho smrti se musí tato pocta vrátit do depozitáře*. Asi proto, aby se potvrdila exkluzivita této pocty. To je zajímavé, nemyslíte? Bratr Tadeáš mi tvrdil, že tu není nebo, že je u restaurátorů, ale on ho nejspíše bude někdo nosit. Co si vy myslíte?“ Pobídl mnicha, který evidentně nevěděl kam Ondřej míří.

„O tom, že by bylo někomu zapůjčeno nic nevím a bratr Tadeáš je sice moudrý člověk, ale nemůže přeci vědět všechno.“ Odpověděl dotčeně mnich.

„Ale že by nevěděl komu bylo propůjčeno nejvyšší křesťanské vyznamenání a které jako jediné uděluje papež osobně, to se mi nezdá. To by měl vědět.“

„Tak se bratra Tadeáše zeptejte sám, já už nic nevím.“ Odpověděl uraženě mnich, kterému už konečně došla ironie Ondřejových poznámek.

„Dobrá přáteli.“ Snažil se ho Ondřej udržet na své straně. „Ale ještě mi řekněte, kde bych mohl najít seznam lidí, kteří to vyznamenání z rukou papeže dostali, nebudeme přece bratra Tadeáše vyrušovat, jistě má hodně práce.“

„To nevím, ale zkuste se podívat dozadu, jestli vás to ještě někam neodkáže.“

Ondřej listoval na mnichův pokyn dál knihou a po chvíli povídá:

„Ano máte pravdu, ale musíte uznat, že otec Augustin tu zavedl dokonalý pořádek, museli mu projít snad všechny knihy pod rukama.“ Píchnul si zase do vosího hnízda Ondřej. Mnich se ale nedal:

„To ano, ale i Jidáš byl jedním z apoštolů a zradil Ježíše!“ Mnich se sebral a odešel hledat požadovanou literaturu, bylo už pozdě odpoledne a někteří účastníci delegace už opustili knihovnu. Všichni měli nějaké podklady ze zadaného úkolu a tu si Ondřej uvědomil že on nemá nic a že to jen ztěžší bude vysvětlovat. Byl však už tak blízko... Kdyby se prokázalo, že otec Augustin je ten otec Augustin, který byl tenkrát v Rosariu a že je právoplatným držitelem Petrova kříže... Ondřej byl o tom pevně přesvědčen.

„Mám to.“ Zvolal na Ondřeje. „Mám to a budete překvapen, je to velmi vzácné vyznamenání.

Podívejte se, píše se tu...“ A mnich ukazuje Ondřejovi špatně čitelný zápis.

„Toto vyznamenání má pro církev obrovský význam, protože vyznamenání bylo uděleno jen pětkrát, naposledy to bylo v roce 1533 a tři z pěti vyznamenaných se stali papeži. Dokonce i Tomáš Akvinský byl tím vyznamenaním dekorován!“ Vykřikl vzrušením Ondřej.

„Už to bude asi zapomenuté vyznamenání, proto je možné, že tu kříž není, že se mohl ztratit.“ Vyhrkl vítězoslavně mnich. Ondřej kouká na stránku na kterou mu mnich ukázal a opravdu, naposledy v roce 1533. Listuje celým sborníkem jako by se nechtěl vzdát své naděje až nakonec vykřikl:

Moment, tady to je nějaké divné, tady...“ A ukázal prstem na stránku

„Vidíte, ten text je psán nedávno!“ Obrátil se na nechápajícího mnicha.“

Podívejte se, je to poznat podle stáří papíru. Místo tohohle listu tu měl být seznam vyznamenaných osob jako u ostatních vyznamenání, ale ten tu chybí!“

„Co tím chcete říci, bratře Ondřeji?“ Otázal se značně znepokojeně mnich a dodal: „Co by tím kdo sledoval?“

„Vy jste snad slepý!“ Rozkřičel se Ondřej, kterému očividně povolily nervy z nechápavého kolegy.

„Ta stránka sem přece vůbec nepatří, cožpak to nevidíte?“

„Ale ta se mohla poškodit a později ji nahradili.“ Odpověděl mnich

„Prosím vás, jak se mohla poškodit? Vždyť do toho nikdo neleze a zrovna se poškodí list s nejvýznamnějším vyznamenáním, které se prakticky neuděluje. Někdo to vytrhnul, to je jasné!“

„Ale proč by to dělal?“ Otázal se mnich, který svou nechápavostí přiváděl Ondřeje k šílenství.

„Tak se půjdeme zeptat bratra Tadeáše, myslím, že to bude vědět a jistě nám to vysvětlí, když je tak chytřej.“ Ondřej už zcela dopálený zaklapl knihu, otočil se a v tu ránu by se v něm krve nedořezal.

Naproti němu stál bratr Tadeáš s opatem Patrikem.

xxxxx

Opat Patrik jenom sykl na mnicha, který měl Ondřejovi asistovat v úplně jiné věci. Ten se otočil a uháněl pryč od místa neštěstí, ani se neotáčeje.

Oba Ondřeje probodávali jako vyšetřující soudci, kteří jako by se dozvěděli hrozné doznání.

V Ondřejovi byla najednou malá dušička, uvědomil si, že tohle není standardní situace, něco moc ošklivého viselo ve vzduchu. Otec Patrik si ho prohlížel jako opovážlivce, který se pokoušel narušit klid bohů někde na Olympu. Chvíli se na sebe upřeně dívali, jako by každý z nich pečlivě zvažoval taktiku, ale když promluvil otec Patrik, bylo jasné v jakém tónu se ponese rozhovor.

„Co tady vůbec pohledáváte, vstup sem vám byl povolen za úplně jiným účelem a ne abyste tady čmuchar!“ Ondřej si prohlížel oba kněze, kteří na něho vrhali nenávislné pohledy, nejvíc z nich byl rozčilen bratr Tadeáš, bylo to svým způsobem i jeho pochybení, že nedal pozor na příliš zvědavého Ondřeje. Byl si vědom, že nedokázal uhlídat jednu zvědavou ovečku, která okusila zakázané lupení a po kterém se jí tak trochu zatočila hlava a že předchozí rozhovor se točil právě kolem něho. Tu k těm třem přišel i otec Michal, který chtěl vědět co se děje a chtěl rovněž vidět rozsah práce co Ondřej zpracoval. Tadeáš si však otce Michala vůbec nevšímal a zle dotíral na Ondřeje:

„To jste hluchý nebo nemáte jazyk, že neumíte mluvit?“ Vyhrkl zlostí bez sebe Tadeáš, který by opovážlivou ovečku nejraději zadával. V tuhle chvíli se ani bratr Tadeáš ani otec Patrik nepodobali zbožným a učeným mnichům, kteří se oddávají touze po poznání a po svatém životě.

„Budeme si na vás stěžovat u kardinála Lopéze za vážné porušení řádů!“ dodal Tadeáš.

„Zajímalo by mě, jaké jsem porušil nařízení.“ Konečně odpověděl Ondřej.

„To se brzo dozvíš, bratře.“ Odpověděl jízlivě Tadeáš. Otcí Michalovi se hrůzou zježily vlasy. Chvíli se upřeně díval na Ondřeje a pak zase na Tadeáše s opatem Patrikem, vůbec nechápal co se tu stalo, otázal se:

„Bratři co se tu děje, z čeho je Ondřej obviněn?“ Otec Patrik se na něho otočil a zasyčel:

„Zmiz odsud a už se tady neukazuj!“ Otec Michal jenom zasípál, pohlédl naposledy Ondřejovi do tváře a odešel zřejmě úplně zlomený.

„Tak co si tady vyčmuchar ty prašivej pse?“ Pokračoval otec Patrik, jenž zřejmě chtěl sám pokračovat ve výslechu. Tadeáš, jakmile uslyšel tón hlasu svého šéfa, tak si zjevně ulechčeně oddychl, bylo vidět že taková mluva mu nebyla cizí. Ondřej pochopil, že tu končí veškerá legrace a že bude rád, když odsud odejde se zdravou kůží. Narazil zřejmě na něco moc choulostivého a nebezpečného. Odpověděl:

„Na velké nesrovnalosti!“

„Čuchnul sis do kuchyně a myslíš že jsi sytý?“ Odsekl Patrik.

„Kde je otec Augustin?“ Vyhrkl na něho Ondřej.

„V pekle!“ Odpověděl mu Patrik, kterého otázka nijak nepřekvapila.

„Chci se s ním setkat!“

„Je tam, kam by ses ty nechtěl určitě dostat.“ Odpověděl Tadeáš.

„Co jste s ním udělali?“ Naléhal Ondřej a pokračoval:

„A co vlastně udělal?“

„Svatokrádež!“ Vykřikl Patrik.

„A ty, ty jsi na stejný cestě.“ Ondřej se však nedal.

„Zfalšovali jste tuto knihu!“ A Ondřej ukázal na stůl. Tadeáš se jenom zasmál a povídá:

„A komu to chceš namluvit?“

„Tady ten list je důkaz!“ Ondřej začal listovat v knize až na inkriminované místo.

„Vidíte, ten list sem evidentně nepatří.“ Tadeáš přistoupil ke knize a vytrhl list, na který Ondřej ukázal. Ondřej zděšen mnichovým činem vyhrkl:

„To přeci nemůžete!“

„Propadl jsi peklu, sám ses usvědčil!“ Řekl otec Patrik a oba odešli z místnosti. Ondřej se za nimi nechápavě díval, když tu se najednou za ním objevili čtyři strážníci, jeden chytil Ondřeje zezadu za hlavu a druhý mu přidržel u nosu kapesník namočený do nějaké uspávací látky. Pak ho položili na nosítka, které donesl jeden z pochopů a z bezvládným Ondřejem odešli pryč.

XXXXX

Když se Ondřej probral, vůbec nemohl pochopit co se stalo. Připadalo mu to všechno jako zlý sen, ráno chodí bezstarostně po městě a teď je v téhle černé díře bez oken. Okolo něho vlhké zdivo, na zemi mokrá sláma a hrozný zápach, který nedovedl nikam zařadit. Byla to směs lidských výkalů, potu, hniјících zbytků potravy a bůhví čeho ještě. Připadal si jako ve středověku, v nějaké hladomorně. Nevěděl jak je tu dlouho a jak s ním jeho věznitelé naloží. Co s ním bude ho trápilo nejvíce, ta nejistota, strach z budoucnosti. Snažil si rozpomenout na věci, které se udály, rozhovor s Tadeášem a Patrikem, jakoby kněžský hábit pro ty dva nic neznamenal. Připadali mu jako členové italské mafie a ne učenci, kteří se zajímají, jak se dostat co nejlíže Bohu. „Pane Bože, jak něco takového můžeš dopustit, takové bezpráví, trpíš ve svých službách takové stvůry.“ Takové a další myšlenky se Ondřejovi honily myslí jež byla silně otřesena důvěrou v církev a papeže jako zástupce Boha na zemi. „Halóóóó, je tu někdo?“ Zakřičel Ondřej do otvoru ve stropě, kde tušil, že by mohli být nějakí lidé. „Nekřičte, je to zbytečné, šetřete raději síly.“ Ozval se tlumený hlas z protějšího rohu kobky. V Ondřejovi hrklo. Zeptal se do tmy, kde tušil, že by mohl být onen neznámý.

„Je tu někdo? Kdo jste?“

„Co na tom záleží kdo jsem, ale ty bratře Ondřeji, dal si se na špatnou cestu. Už víš co stojí pravda?“

„Vy jste....?“

„Ano.“ Odpověděl neznámý.

„Jsem otec Augustin, nebo jsem jim myslím někdy byl.“ Odpověděl stařec, jehož tvář se vynořila do úzkého pruhu světla které sem doléhalo ze stropního otvoru. Ondřej uviděl prázdné oční důlky a vrásčitou tvář starce s dlouhými bílými vlasy. Vykřikl:

„Ne, to přece není možné, co vám to udělali?!“ Ve tváři starce jemuž mohlo být hodně přes osmdesát, se přes jeho zohavení značila moudrost spolu s nesmírným utrpením prožitým za poslední roky.

Dlouhé bílé vlasy až na ramena a průsvitná pokožka dávaly tomuto člověku až mystický zjev. Ondřej si položil Augustinovu hlavu do náruče a tiše plakal.

„Vystoupím z církve, tohle neměli dělat, tohle ne.“ Hořekoval Ondřej.

„To nesmíte udělat! Právě na tohle čekají.“ Hovořil pevným hlasem otec Augustin, u něhož i přes svůj osud byla znát velká víra ve spravedlnost i nezlomná víra v církev a pokračoval:

„Musíte být pevný v otázkách víry a církve. Nesmíte nikdy zaváhat před nástrahami života. Nechte prostě hovořit své srdce a svůj rozum bratře Ondřeji. Dokažte, že to jste vy, kdo zastupuje Boha a oni jsou jako pouhý červi v kůře zdravého stromu, kteří do nitra stromu nikdy neproniknou.“ Otec Augustin byl evidentně dojat Ondřejovou náklonností i upřímností. Ondřej mu upravil lůžko, přisednul si k němu a zeptal se:

„Otče, jak jste tu dlouho?“

„Patnáct let a dva měsíce.“ Odpověděl Augustin.

„A jak jste se sem dostal, proč jste tenkrát odjel z Argentiny a proč nebo za co vás sem zavřeli. Otec Augustin se usmál a vytáhl z pod kabátce kříž a povídá:

„Tohle mě sem dostalo.“ Podal kříž Ondřejovi, ten úplně ohromen ho vzal opatrně do rukou. Velký a masivní těžký kříž ze zlata, velké rubíny odrážely ty zbytky světla, co jsem dírou ve stropě dopadaly.

„Nádhera.“ Řekl Ondřej prohlížeje si kříž.

„Víte otče, že mě to sem dostalo stejně jako vás?“

„Opravdu?“ Podivil se.

Ondřej mu pak odvyprávěl celou historii, jak se sem vlastně a za jakých okolností dostal. Sdělil mu také, že jeho příjezd do Rosaria nezůstal utajen, že ho spolu se svým přítelem Pavlem viděli a že viděli i klečícího otce Johana a jak z toho oba byli velmi zmateni. Vyprávěl, jak chtěli spolu s Pavlem přijít na kloub celé té záhadě s rubínovým křížem. Rovněž mu odvyprávěl ve zkratce celý svůj život a když skončil, povídá Augustin:

„Jeden den a tolik si toho prožil, vidíš jaké život dokáže přivodit situace, jaké náhodě si vděčil za to, že jsi se dostal do této kobky. Stačilo tu noc ve škole spát a tvůj život by se odehrával úplně jinak.“

„Nelituji toho.“ Pravil Ondřej. Augustin pokýval hlavou a povídá:

„Protože jsi otevřel své srdce Ondřeji, povím ti i já svůj příběh, je možná trochu komplikovaný, ale za to postrádal fádnot všedního života.“

xxxxx

„Narodil jsem se v roce 1922 ve Florencii, můj dědeček byl zvoníkem v kostele sv. Jiří a mě fascinovala všechna ta nádhera kostelů, katedrál a protože dědeček měl všude plno známých, tak spousta bran byla pro mne otevřena už jako malému klukovi. Rodiče byli velmi věřící a mě jako nejmladšího ze čtyř dětí dali studovat do klášterní školy sv. Bonifáce v Římě. Musím se vám přiznat Ondřeji, že jsem byl velmi nadané dítě i když jsem mnichy tu a tam zlobil. Také musím říci, že rodiče mě nikdy netloukli, jak to tenkrát bylo zvykem v jiných rodinách. Když jsem provedl nějakou hloupost, tak mi zakázali návštěvu nějakého kostela, nebo muzea a to třeba i na půl roku. No a já se vždy nemohl dočkat, až trest vyprší a to pak jsem se řítíl ulicemi a dlouho hltal tu odpíránou nádheru. Připadal jsem si jako v jiném světě, ale nemyslete si, nebyl jsem sám na koho to mělo vliv. Víte, my Florentinové jsme dosti temperamentní a vášniví, hádky na ulici nebo přes ulici, kdy na sebe pokřikovaly dvě nebo více rodin, to bylo na denním pořádku, ale jak ti lidé přišli do kostela na mši, tak byli úplně vyměnění.

Seděli tu vedle sebe zneprátelené rodiny, všichni se nechávali unést tou nádherou. A já, já jsem chtěl být takovým prostředníkem mezi nimi a tou nádherou, která na ně měla takový pozitivní vliv. Byla to báječná doba a rád na ni vzpomínám, protože jsem věděl, že mě rodiče přihlásí na studium v klášterní škole, tak jsem se naučil všechny modlitby a dědeček mě začal učit latinsky. Když poznal, jak mi to dobře jde, tak mě začal vodit k jednomu svému známému na hodiny řečtiny, učitel měl takové zvláštní jméno Petrus Stratopulos a mě trvalo hodně dlouho jenom správně vyslovit jeho jméno.

Strejda Petr, tak jsem mu totiž začal říkat, měl malý krámeček s kořením na rohu naší ulice a já jsem tam hrozně rád chodil, protože ta vůně v jeho krámku byla doslova omamná. Tenkrát jsem si hrozně přál, aby takovou vůní voněly i kostely, ale to samozřejmě nešlo. Jednou, vzpomínám si, jsem to dokonce navrhnul otci Janovi, který působil právě v kostele sv. Jiří a ten se na mě hrozně rozzlobil, ale jinak to byl moc hodný člověk. Byl to on, kdo doporučil mým rodičům aby mě poslali do klášterní školy a rodiče na otce Jana hodně dali. Doporučil mě do té nejlepší školy.

xxxxx

Klášter sv. Bonifáce byl skutečná jednička mezi ostatními, vyučovali tam ti nejlepší lidé a já měl velké štěstí, že jsem se tam dostal. Byla to velmi přísná škola, hodně studentů muselo přejít jinam, někteří byli moji kamarádi a mě jich bylo hrozně líto, ale nemohl jsem jim nijak pomoci. Bylo to velmi přísné, ale zároveň tam učili velmi pokrokově, žádné fráze a dogmata. K náboženství a víře tam byl až vědecký a zároveň lidský přístup. Spoustu studentů to tam ani nebavilo, jejich rodiče je tam dali a nijak se jich neptali zda s tím souhlasí nebo ne. Já jsem se do školy a do Říma moc těšil, ale pravdou je, že za celou dobu školy jsme moc volna neměli. Když jsme šli po městě, tak pouze s mnichy ve skupině, takže žádná volnost. Mně to ale moc nevadilo, hltal jsem učení a kolem sebe moc nekoukal. Vypůjčoval jsem si ještě spousty knih mimo studium. Tajně jsem se dál učil řečtinu a přečetl si Odyseu v originále, ostatní to moc nechápali, jak toho mohu tolik stihnout a já jsem jim vždycky se smíchem

odpovídal, že jsem jako bezedná studna, do které házím knihy a až se studna naplní tak umřu, ale to se nestane dřív než přečtu všechny knihy světa nebo až poznám skutečnou pravdu. Všichni se tomu hrozně smáli. Přečetl jsem všechno co jsme měli v knihovně a ještě k tomu spoustu jiných knih: Michalangela, da Vinciho, Senecu a další. Jako starší jsem pak vedl s mnichy učené debaty o životě, o církvi a oni mě brali jako svého kolegu a to byla myslím, Ondřeji, pro mě velká výhra, protože se mnou jednali jako rovný s rovným a ne jako v ostatních školách, kde byla opovážlivost říci svůj názor. Při těchto sezeních nebo debatách jsem se vždy dozvěděl něco nového a zajímavého.

XXXXX

Jednou tam přišel i nějaký biskup, pak jsem se dozvěděl, že to je papežův tajemník biskup Filip. Byl to velmi chytrý a učený člověk, prý se o mě doslechl a přišel se také zúčastnit debaty. Já jsem se v té době učil francouzsky, pochopitelně tajně, aby o tom nikdo nevěděl a tak jsem biskupa pozdravil v jeho rodném jazyce, všichni nevěřičně koukali. Nikdo z nich pochopitelně francouzky neuměl a já s biskupem debatoval v jeho rodné řeči. Biskup Filip byl rád, že si může s někým popovídat a já jsem se snažil správně užívat přízvuk. Když si však Filip uvědomil, že se nikdo k naší konverzaci nepřidává, tak mě poprosil, abychom zase mluvili latinsky a já jsem byl rád, že zmizela taková napjatá atmosféra, protože nám nikdo nerozuměl. A tenkrát jsem taky francouzky moc dobře nemluvil, chyběla mi hlavně slovní zásoba. Myslím, že jsem tenkrát udělal biskupovi velkou radost. Asi za týden dorazil od něho posel, abych se k němu dostavil na audienci, všichni mi říkali, jaký jsem na biskupa udělal dojem a přáli mi hodně štěstí.

K biskupovi jsem se dostavil druhý den v neděli po mši. Jeho palác byl obrovský a velkolepý, připadal jsem si tam jako mraveneček, který se dostal do jiného světa. Všude byla spousta lidí, kteří běhali sem a tam a já pochopil, že se tu dělá velká politika a že se odsud řídí celá církev po celém světě.

Najednou jsem si uvědomil, že jsem byl doposavad nedotčen okolním světem. V té době Itálii napadl fašismus, velké dogma, které rdousilo každou svobodnou myšlenku a víru v někoho jiného než ve vůdce. Klášter byl pro mne oázou, ostrovem v rozbouřeném oceánu a já toužil se vrátit zpět ke svému opatovi, otci Markovi a k rodičům. Uvědomil jsem si že kláštery to je jeden svět a to za zdí je svět úplně jiný. Kráčeli jsme chodbami na kterých byly nádherné fresky, plně srovnatelné s těmi v Sixtinské kapli. Obyčejný smrtelník se sem nemá šanci nikdy dostat a já byl rád, že to mohu vidět. Vedl mě mnich co měl službu, ptal jsem se ho kdo to všechno maloval a kdo prováděl tu nádhernou výzdobu, ale on nevěděl. Představ si Ondřeji, on vůbec nevěděl nic o paláci ve kterém slouží, bylo to pro mne nepochopitelné. Došli jsme ke dveřím a on mě uvedl do předpokoje kde byl pozlacený nábytek, broušená benátská zrcadla, ručně tkané koberce a stěny obložené mramorem, prostě nádhera. Tam se mě ujal další mnich a řekl, abych počkal. A já byl unesen tou krásou, v klášteře jsme nic takového neměli, maximálně dřevěné lavice, židle, pryčna s kusem slámy v podhlavníku a tady, úplná pohádka. Za chvíli se otevřely dveře a já vstoupil do nádherného velkého sálu, který byl vysoký alespoň osm metrů a dlouhý asi třicet. Bylo to něco neuvěřitelného, všude samé zlato, obrovské křišťálové lustry visely ze stropu. Byl jsem úplně ohromen, přiznám se, že jsem nic podobného neviděl, rozklepaly se mi kolena. Předem mnou za stolem seděl biskup Filip s ještě jedním biskupem a dvěma kardinály. Kousek od nich stál ještě nějaký mnich. Nikoho z nich jsem pochopitelně neznal. Málem jsem zapomněl pozdravit, jak mě ta krása vzala. Po uvítacích formalitách mě biskup Filip představil oba kardinály a biskupa, jenom toho opata nikdo nepředstavoval. Později jsem se dozvěděl, že je to papežův osobní kaplan. Všichni si mě prohlíželi zkoumavým pohledem a já jim hleděl zpříma do očí usazen v nádherném křesle s vyřezávanými lvy.

Biskup Filip zahájil diskusi na jedno vrcholné náboženské téma a všichni čekali jak budu reagovat a jak budu hovořit. Bavili se chvíli v italštině, chvíli v latině a ve francouzštině, mě se to začalo líbit a pomalu jsem se začal zapojovat do diskuse. Některým tématům jsem moc nerozuměl, bavili se například o tom, zda se má Svatý otec omluvit za špatnosti, které spáchala inkvizice ve středověku, zda je to vhodné nyní, když je u moci Musoliny. Taky diskutovali o zázracích a podobných věcech. Docela mě překvapilo, jak se k tomu staví ti dva kardinálové, byly to zcela pragmaticky a materialisticky založení lidé a chvílemi mi připadalo jakoby vůbec nevěřili v boha...

Myslím však, že celkově jsem na ně dobře zapůsobil a kardinál Boticheli mě pověřil úkolem, abych zpracoval referát na téma křesťanství versus islám a že mě dává pro tento účel volný přístup do Vatikánské knihovny.

Vyhrál jsem, v knihovně totiž nebyl ani otec Marek, který vedl klášter sv. Bonifáce. Řekli mi, že o té dnešní rozmluvě nesmím s nikým mluvit a že mohu chodit do knihovny o tom smí vědět pouze otec Marek. Byla to pro mne zase novinka: zapírání a lhaní, vždy jsem si musel něco vymyslet, abych zdůvodnil před spolužáky svoji nepřítomnost a mohl tak odejít do knihovny.

XXXXX

Poprvé když jsem vstoupil do knihovny, tak mě ani tak neohromily ty miliony knih, ale ten chaos, který tu panoval. Ten měl na svědomí páter Lucius. Nutno říci, že to byl přinejmenším zvláštní člověk, měl fenomenální paměť kam kterou knihu dal, ale věděl to jenom on. Dlužno ještě podotknout, že jich moc nepřečetl. Takže o spoustě literatury neměl ani tušení, chyběl tu prostě pořádek, nějaká kartotéka, která by tu jednou provždy zavedla řád. Ještě větší škoda byla, že se obklopil lidmi kteří o práci taky neměli valný zájem. Je to zvláštní Ondřeji, ale je to typický znak církve obsazovat lidi do funkcí, kteří o danou věc nemají žádný zájem. Znal jsem spousty lidí, kteří by se tam rádi podívali, ale neměli žádnou šanci. Mně se to podařilo ve čtrnácti a jak otec Lucius zjistil, byl jsem nejmladším návštěvníkem této knihovny. Však si mě, když jsem přišel, podezřívavě měřil od hlavy k patě a zlobil se co to je za nápad pouštět sem děti, ale když viděl pověření podepsané biskupem Filipem tak musel, jak se říká na vojně, srazit paty.“ Ondřej, který až doposavad naslouchal vyprávění otce Augustina se zeptal:

„A vy jste tam pak zavedl pořádek otče?“

„Ano, ale to bylo mnohem později, nepředbíhejme. Pilně jsem v knihovně pracoval na pojednání o křesťanství a islámu a protože jsem musel prolézt celou knihovnu a to jsem taky vysvětlil biskupovi Filipovi, že to chvíli potrvá, než najdu tu správnou literaturu kterou bych mohl použít jako podklad pro práci, tak jsem při tom prolézání a prohrabování objevil spousty knih o kterých jsem nevěděl co si mám o nich myslet. Byly to pro mne absolutní novinky a byl jsem z nich dosti otřesen. Spousta knih obsahovala pornografické obrázky, styk lidí s dětmi a se zvířaty, učení tajných a už zlikvidovaných sekt. Výpovědi nebo životopisy neřestných mnichů, kardinálů a dokonce i papežů. Byly tam odpornosti, které nelze snad ani vymyslet. Byl jsem tehdy horlivý katolík a shromažďoval jsem ty knihy na jednu hromadu, navršil jsem tak hodně těch věcí, to mi věřte. Říkal jsem si, že až to bude všechno, tak to oznámím otci Luciovi ať se ty knihy spálí. Mezitím jsem dál zpracovával svůj úkol tak, jak mi bylo uloženo, když jsem se dozvěděl tu hroznou novinu, že otec Lucius zemřel. Na jeho místo nastoupil jeden z těch mnichů co byli skoro analfabeti.

Samozřejmě že se vůbec nezajímal o dění v knihovně nebo o její správu, věnoval se pouze politikaření a zákulisním tahanicím o lukrativní místa. Nevím ani co mě to tenkrát popadlo, ale díky tomu, že nový správce v knihovně vůbec nepobýval, tak jsem postupně vynosil všechny ty hrozné knihy ven z knihovny do našeho kláštera a tam je schoval na půdu do falešné podlahy. Každou z nich jsem zabalil nejdřív do plátva a pak do voskovaného papíru, aby se do nich nedostali červi a myši. Uvědomoval jsem si sice že se dopouštím něčeho moc špatného, ale pracoval ve mně nějaký skrytý pud nebo hlas který mi přikazoval udělat tuto práci. Kdyby se jenom jedna z těch knih dostala na veřejnost, tak by z toho byl hrozný skandál. Chtěl jsem církev uchránit od té pohromy, věděl jsem, že by toho mohl někdo z církve využít ve svůj prospěch. Knihy obsahovaly takové věci, že mi z toho šla hlava kolem, jednou jsem se dokonce pohádal s naším učitelem, když tvrdil, že zprávy o papežce Janě, která měla vládnout převlečená za muže v polovině devátého století jsou falza vytvořené protestanty, kteří to měli dopsat do některých starých kronik. No a já měl přesvědčivé důkazy nejenom o ní, ale i o další papežce, která byla na Petrově stolci zcela oficiálně sedmdesát let před papežkou Janou. Tenkrát jsme se s tím učitelem, ani už nevím jak se jmenoval, hrozně pohádali a já jsem se mu musel omluvit. Byla to pro mne hrozná potupa a já měl sto chutí vyběhnout tenkrát na půdu a donést mu tu kroniku. Bůhví, jak by to jen skončilo, ale teď vím, že by to zahráli do autu a mě by ze školy vyhodili, protože jsem ukradl knihu. Takových a jiných historických zvláštností tam bylo mnohem více, ale to už je stejně jedno.“

„A v té truhle co jste přivezl do Rosaaria ...“

„Ano, tam byly všechny knihy z kláštera a ještě některé další, protože jsem se stal později knihovníkem ve Vatikánské knihovně a tak jsem měl přístup úplně ke všemu i do Andělského hradu jsem nakoukl. Samozřejmě že jsem si od tamtud nemohl nic odnést ani napsat poznámku, byl jsem tam pouze dvakrát i to je dost, dvakrát za život se tam podívat jen tak nikomu nepovede. Řekl bych že mě

to úplně stačilo. Tam může jen velmi omezený počet kardinálů, dokonce i papež si musí psát žádost. Je to velmi přísné. Mniši, kteří tam hlídají vstup, mají zvláštní modré šaty, prý to symbolizuje nebe, téměř nevychází ven a kdyžtak jenom v civilu.“

„To je zvláštní, jako nějaká tajná lóže.“ Utrousil Ondřej a pokračoval:

„A tam mají jenom knihy, nebo tam schovávají ještě něco?“

„Je tam několik místností, já jsem byl pouze ve dvou, tam kde měli knihy, co je v ostatních, to nevím. Ptát se je nesmírně nebezpečné, nesmíte dát najevo překvapení nebo se něčemu podívat, mniši totiž vaše chování sledují a hlásí. Když jsem tam byl, tak se mnou byli pořád dva mniši a sledovali co dělám a zapisovali si co čtu, nebo o co mám zájem. V takové atmosféře se nedá pracovat, to musíte uznat.“ Ondřej kývl a přemýšlel co se tam může nalézat. Augustin říkal, že jsou tam místnosti do kterých ho nepustili, nebo ve kterých nebyl. Jak rád bych se tam podíval. Zeptal se dál:

„A otec Patrik, nynější správce Vatikánské knihovny, ten tam myslíte byl?“ Augustin odpověděl:

„Otec Patrik není žádný otec, je to jeden z těch mnichů v modrých hábitech, ale ne všichni mniši měli přístup do všech komnat archivu. Každý hlídal tu svoji díru a co je vedle to si myslím nevěděl. A Patrik není podle mne ani kněz, nevím kde církev takové lidi bere. Nahradil mě ve funkci hlavního knihovníka, když jsem zběhl s těmi knihami. Potřebovali na moje místo dát nějakého „spolehlivého“ člověka a nejlíp se jim hodil on.“ Ondřej vstoupil Augustinovi do vyprávění:

„Co jste chtěl s těmi knihami udělat, otče?“

„Nechtěl jsem je přímo zveřejnit, chtěl jsem jenom v církvi vyvolat diskusi o některých otázkách o kterých vypovídaly tyto dokumenty. Myslíte, že by mě nebo vás nechali tady zaživa shnit jenom proto, že kdysi byly na Petrově stolci ženy. To je pro církev jako pohádka, romantizuje jí a kromě toho se to dá vždy trochu zpochybnit. Byly tam věci daleko závažnější, například materiály zpochybňující právoplatnost Tridentského koncilu z roku 1035 kdy se církev rozdělila na katolickou a pravoslavnou. Vůbec tam nešlo o náboženské rozpory, nebo o nauku jak správně vyznávat víru. Chtěli zmanipulovat lidi, poštvat je proti sobě a to se jim náramně povedlo. Lidé se pak navzájem vraždili a dělali hrozná zvěrstva. Tenkrát už bylo moc církevních hodnostářů dost ambiciózních na to, aby se spokojili s nějakým bezvýznamným úřadem. Církev se rozdělila, připomínalo to dělení buněk. Buňka se musí rozdělit aby vzniknul nový život, hodnotnější, jedná se o přirozený jev. Když se však dělila církev, tak při tom zahynulo mnoho nevinných lidí. Bylo prostě moc kněží a málo úřadů, proto se uskutečnil Tridentský koncil, tak se vše vyřešilo. Znovu říkám, nešlo zde o různý výklad náboženství, ale o koryta a to je u lidí přirozené. Náboženské rozdíly se vytvořili později a vytvořili je lidé z východní a západní církve, kteří se na nich domluvili. O tom ty knihy pojednávali a dávali mnoho důkazů. Tehdy život církevního hodnostáře představoval dobrý standard, měl jste zabezpečenou obživu a celibát se v té době moc nedodržoval, manželek nebo milenek jste v té době měl kolik jste byl schopen uživit. Ale Tridentský koncil je už dost stará záležitost, i když pro církev nesmírně významná. V dokumentech, které jsem odnesl z knihovny byly velmi delikátní věci mladšího data: Vraždy papežů, spiknutí při nichž jedna část kardinálů udělala převrat a ovládla tak scénu. Pak vznikaly nové spory atd. Proto je u mne Ondřeji nejvyšší opravdový kněz maximálně biskup a to jenom některý. Je prakticky vyloučené, aby kardinálové byli slušní lidé. Možná vám to Ondřeji přijde divné, říkáte si, že kardinál také přeci slouží mše, ale to je vyjímečná záležitost. Taky neplatí, že kdo slouží mše je automaticky slušný člověk. Kardinálové jsou u mne obyčejní pleticháři a prospěcháři, ani o chod svého úřadu se nestarají, na to mají biskupa. Ne že by kardinál nic nedělal, to ne, ale bylo by to skoro lepší.“ Otec Augustin si musel na chvíli odpočinout, byl už zmožen dlouhým mluvením. Ondřej ho nechal vydechnout a po chvíli se zeptal:

„Otče, posílají sem vůbec nějaké jídlo? Od rána jsem nejedl.“

„Ale ano, musíte zatáhnout za támhle ten provaz kterým vás sem spustili a zakřičet co chcete, jinak to nejde.“ Odpověděl Augustin a pokračoval:

„Chvíli to trvá.“ Ondřej se vydal k provazu a několikrát za něj zatáhnul, pak přivázal k provazu kotlík s miskou a džbánkem na vodu a čekal. Skutečně, za chvíli někdo začal vytahovat provaz nahoru až zmizel dírou ve stropě. Aby Ondřej zkrátil čekání na jídlo, vydal se prozkoumat jejich celu, pečlivě osahával každý kámen. Zjistil, že kobka má kruhový půdorys a že by se mohla nacházet pod věží nějakého hradu, ale jestli je vůbec v Římě nebo v Itálii, to nevěděl. Kdyby věděl, jak dlouho spal nebo kolikátého je, tak by se dalo alespoň přibližně odhadnout kde je. Bylo by logické kdyby byl týž den co ho sem dovlekli, tak by musel být v Římě. Pak ho napadla spásná myšlenka.

„Otče Augustine, kolikátého dnes je? Říkal jste, že jste tu 15 let a dva měsíce, víte i den?“

„Ano, samozřejmě, musíte pořád počítat, jinak by jste se tady z toho zbláznil. Dnes je 15. října, na co to potřebujete vědět?“

„To tedy znamená, že jsme v Římě!“ Vykřikl vítězoslavně Ondřej.

„Protože mě unesli právě dnes, to tedy znamená, že mě z knihovny nemohli daleko odnést!“

Augustinovi se najednou zrychlil tep, uvědomil si, že je ve svém milovaném městě. Kousek od něho lidé žijí svůj normální život a on tady už takovou dobu bez možnosti dozvědět se co s ním bude. Jakou hroznou daň musel dát za pravdu a poznání. Ondřej plakal, už ani na jídlo ani neměl pomyšlení.

Uvědomil si na plno svůj úděl a tu hroznou realitu. Byl úplně zlomený a tak si ani nevšiml, jak jim ze shora spouštějí jídlo. Představa, že stráví zbytek života bez soudu a nikdo se o něm nikdy nedozví, ho děsila. Musí se za každou cenu odsud dostat. Znovu začal ohmatávat kameny po kterých by se mohl dostat nahoru. Otec Augustin, který už se smířil s novou skutečností mu domlouvá:

„To je zbytečné Ondřeji, o to už jsem se mockrát pokoušel. Vylezeš maximálně na čtyři řady kamenů a pak už nemáš čeho by si se chytil a kromě toho, strop se nahoře uzavírá a tvoří tak převis a provaz je navíc tenký, ten tě neudrží.“ Ondřej však Augustinovy rady vůbec nevnímal, dostal se až ke čtvrté řadě kamenů o kterých Augustin tvrdil, že dál to nejde. Chvíli to vypadalo že se mu to podaří, ale pak mu noha sklouzla po vlhkém kameni a spadnul na kamennou podlahu. Ondřej byl jako šílený.

„Tak vykopeme tunel!“

„To je zbytečné, každý týden se sem spouští tři strážní s baterkami a kontrolují každou píd' vězení. Jednou našli zpola uvolněný kámen u kterého již nedržela malta a hrozně mě zmlátili. Týden mi neposlali nic k jídlu ani k pití, myslel jsem, že to je můj konec...“ Odpověděl Augustin.

„Kde je to místo?“ Chtěl vědět Ondřej, který jako by byl bez sebe.

„Támhle naproti.“ Ukázal Augustin.

„Stalo se to asi před pěti roky, našli tam víc takových kamenů, tak je vybrali a naházeli tam nějaká železa, takové dlouhé tyče, asi tam byla nějaká dutina. Moc si toho nepamatuji, protože mě tak zmlátili, že jsem měl co dělat abych to přežil.“ Ondřej se vydal na místo na které ukazoval Augustin a začal osahávat stěnu. Skutečně, po chvíli našel onu oblast o které Augustin mluvil, byla úplně u země a byla zabetonovaná. Zkoušel jestli se beton neloupe, ale ten byl tvrdý jako skála a navíc z něj trčely čtyři železné tyče.

„To je konec.“ Vydechl Ondřej a málem zakopl o kyblík s jídlem. Ve tmě rozdělil porci, každou dal do umělohmotné misky a porci donesl Augustinovi. Ten jídlo s díky přijal.

„Ti strážní jsou tak hloupí, že si mysleli, že jsem ten kámen odvalil prsty nebo co. V cele není nic železného, kromě háku na tom provazu, jinak je to všechno z umělé hmoty nebo ze dřeva. Tak vůbec nevím, jak na to mohli přijít.“ Pokračoval Augustin už v lepší náladě.

„Asi si mysleli, že mám nějakou zázračnou moc.“ Dokončil se smíchem, i Ondřej se trochu usmál.

„Byli s tím vaším referátem o křesťanství a islámu spokojeni?“ Otázal se Ondřej otce Augustina, aby přivedl sebe i jeho na jiné myšlenky.

„Myslím si že ano, nijak se k tomu nikdo nevyjádřil, ale to, že jsem chodil k biskupovi Filipovi každých čtrnáct dní a později každý týden do jeho paláce tomu nasvědčovalo.“

„Mohli jste dál navštěvovat knihovnu, otče?“

„Ano, ale jen když mi dali nějaký úkol, jinak ne. Po vysvěcení na kněze jsem se stal biskupovým asistentem a zůstal tak v Římě. Čekala mě velká kariéra, nebo si to všichni mysleli... Navštívil jsem svojí rodinu ve Florencii, kde jsem o návštěvách knihovny musel mlčet. Přišel jsem poděkovat otci Janovi, protože nebýt jeho, tak bych nebyl tam kde jsem. Nejvíce jsem litoval, že se mého vysvěcení nedožil dědeček. Zemřel krátce po mém příjezdu do Říma a rodiče mi tu zprávu tajili, nechtěli abych se nějak rozptyloval. Otcí Janovi jsem řekl, že dělám asistenta biskupu Filipovi a že jsem už několikrát viděl papeže. Otec Jan z toho myslím měl upřímnou radost a chválil mne za moji píli. Nikde jsem Petrův kříž neukazoval, protože je to nejvyšší papežské vyznamenání a jako s takovým se s ním musí nakládat. Ušil jsem si na něj takový kožený váček, aby nebylo na první pohled poznat o co jde.“

„Jak vůbec došlo k jeho udělení a za co jste ho dostal?“ Skočil mu do řeči Ondřej.

„Vykonával jsem pro biskupský palác mnoho různé práce: psal jsem různé proslovy pro biskupa Filipa, ale i pro některé kardinály a dokonce pro papeže, k tomu můj prospěch patřil k nejlepším. Podle slov otce Marka jsem byl vůbec nejlepším studentem, jaký jeho klášter vůbec měl a k tomu jsem stíhal spoustu jiné práce.

Jednou otec Marek povídá, že mě navrhne na Petrův kříž. Moje reakce pochopitelně byla, že jsem se vylekal. Řekl jsem mu, že nejsem hoděn takového vyznamenání a že už hrozně dlouho nebyl nikomu

udělen a taky jsem ho varoval, že tím popudí opaty z jiných škol. S otcem Markem jsme hovořili naprosto otevřeně a proto jsem si mu mohl dovolit odporovat. Otec Marek ale trval na svém, myslím si, že iniciativa v tomhle pocházela ale od biskupa Filipa nebo od někoho z kardinálů. Asi za týden jsem byl zavolán do biskupského paláce. Tentokrát jsem byl uveden do jiného pokoje, kde atmosféra připomínala spíše sešlost spiklenců, než učené shromáždění. Za masivním stolem seděl biskup Filip pak nějakí dva kněží a jeden kardinál. Řekli mi o Markově návrhu a že s tím souhlasí dokonce i kardinál Skalfaro, který už předčasem vyslovil podobný návrh. Věc prý má jeden velký háček a totiž ten, že bych zkoušku musel podstoupit před komisí nejvyšších duchovních. To však samozřejmě nestačí a začali mi líčit, že ve Vatikánu jsou další dvě skupiny okolo některých kardinálů a ty jsou daleko početnější, než skupina ve které jsem i já.

„My...“, povídá biskup Filip „... máme obsazeny daleko důležitější úřady, než ty dvě konkurenční skupiny.“ Ano, slyšel jste dobře Ondřeji, to jsem se poprvé dozvěděl, že církev je mocensky rozdělena na několik navzájem soupeřících skupin. A pokračoval v tom smyslu, že jich je víc a tudíž nepřipustí, aby my jsme se tímto vyznamenáním dostali do čela. Kardinál Februliny, kterého jsem ještě neznal povídal, že ve skupině nejvyšších duchovních jsou ještě moudří lidé a že je zkusí přesvědčit, aby byli alespoň nestranní.

Ostatní dvě konkurenční skupiny moc dobře vědí, že už v minulosti takové snahy byly a že ztroskotaly právě na vzájemné nevráživosti. Poté jsem se také dozvěděl, že skupina ve které byl neúspěšný kandidát na toto vyznamenání se většinou rozpadla. A to oni nechtějí připustit a riskovat. Těžko to bude všechno průchodné, protože dva ze tří nositelů se stali papeži, právě pro obrovský kredit který vyznamenání má. Všichni jsme se shodli, že moc šancí na úspěch nemám, ale že věc rozhodně nezavrhuji a že se budou intenzivně snažit o to, aby se věc pohnula ke zdárnému konci s tím, že to nepotrvá měsíce, ale spíše roky. Zatím je na mě abych se pořádně učil a to všechny obory co existují, abych měl pokud možno o všem co v křesťanské nauce existuje úplný přehled.

Ptal jsem se jich, jak probíhá zkouška a hlasování a další podrobnosti. Kardinál Februliny odpověděl, že kardinálové kladou otázky jen výjimečně, že hlavní slovo mají vysocí katechetové z těch nejlepších katolických škol, kteří jsou významnou součástí těch soupeřících skupin. A ty bude velmi těžké získat na svou stranu. Samozřejmě otec Marek se zkoušky zúčastní jako přisedící bez možnosti hlasování.

Všichni se zase shodli na tom, že moc šancí nemám, ale mě to začalo vzrušovat, hrál jsem si s myšlenkou, že stojím před učeným táborem církevních hodnostářů.

Cítil jsem se tenkrát obrovsky silný a řekl jsem jim s plnou rozhodností, že zkoušku chci podstoupit. Trochu je to vylekalo a začali mě od toho zrazovat. Prý v případě neúspěchu čeká pád nejenom naší skupinu, ale i mně budou muset vyhodit z církve atd. atd. Ale já byl plný energie a touhy dokázat co umím a nezaleknu se ani před tak velkým rizikem a ponížením, které by mně poté potkalo. Oni se chvíli radili a pak mi řekli: „Rozjedeme jednání a ty zatím počkej, jak se věci vyvinou.“

Pochopitelně zdůraznili, že nemám ztrácet ani minutu. Biskup Filip měl v knihovně zcela volnou ruku, dokonce jsem dostal k sobě dva učené mnichy a od otce Marka studijní volno na dobu nutnou k přípravě na zkoušku. Také mi přidělili tři zvláštní učitele, kteří do mě vtlučkali celé dny veškeré řady církve, svátky, důležité letopočty, ceremonie a spoustu dalších a dalších věcí na které sem mohl při zkoušce narazit. Asi po měsíci mi oznámili, že jednání se vyvíjejí dobře a že zkouška by se měla konat asi za čtrnáct dní.

V té době jsem spal pouze tři hodiny denně a učitelé mi nedali pokoj, dokud jsem si v probíraných věcech nebyl absolutně jistý. Už, už jsem to chtěl vzdát, myslím jsem, že se mi do hlavy nevejde ani slovíčko nebo informace navíc. Cítil jsem taky, že studna přetéká, ale vždy jsem si uvědomil, kolik lidí je na mne závislých a kolik mi jich dalo důvěru, tak jsem se šprtal dál. Přiznám se, že v tom bylo také trocha sobectví, chtěl jsem prolomit těch dlouhých čtyřista let trvajících mezeru od poslední ceremonie. To, že nakonec dostanu Petrův kříž, v to jsem ani moc nedoufal, spíš jsem chtěl všem předvést co umím a nechtěl jsem svou kůži prodat lacino. Nejhorší bylo, že nikdo pořádně nevěděl, na co se budou ptát, nikde nebyl stanoven ani okruh otázek, možná témata, prostě nic na co by se člověk mohl zaměřit. Předpokládat, že někdo udělá zkoušku, bylo tak trochu šílenství, zvláště když jsou všichni proti vám.

Lidé z naší skupiny se nesmírně snažili přijít na to, jaké otázky se budou klást, protože jsme dostali zprávu, že druhé dvě strany se spojily a pracují společně dnem i nocí.

Schylovalo se k bitvě a obě strany chtěly mít svojí jistotu. Poslední den před zkouškou jsem měl dostat volno, šel jsem si lehnout hned po obědě s tím, že druhý den ráno od 8.00 to mělo vypuknout. Usnul

jsem právě v tu chvíli jak jsem se dotknul postele, zdál se mi divný a protivný sen, jako by mě pořád někdo budil a tahal za nohu. Ale když na mne vylili kýbl se studenou vodou, tak jsem pochopil, že se o sen nejedná. Sdělili mi, že získali okruh otázek na které se zítra budou ptát, jak se jim to podařilo, na to jsem se neodvážil zeptat.

Když jsem si přečetl otázky, tak jsem se úplně zhrozil. Byly tam věci, o kterých jsem neměl ani potuchy: Keltské mytologie, Indické knihy moudrých, výklad Čínského kalendáře a spousta dalších věcí. Zbývala mi jenom jedna možnost: sebevražda. To bylo jediné možné východisko, aby naše skupina neztratila tvář. I když toto řešení církve striktně odmítá, sám kardinál Skalfaro mi to doporučil. Chápete to, kardinál?!

Možná, že bych za pár hodin, které do zkoušky zbývaly, alespoň základy východních náboženství naučil, ale bylo vyloučeno naučit se něco v tomhle stavu, když jsem měl problém udržet se vůbec vzhůru. Situaci zachránil kardinál Februliny, který se také dostavil, spolu s biskupem Filipem začali vymýšlet geniální plán, jak zabránit vyslovení takových otázek. Ještě v noci vzlítli na nechápajícího papeže a přinutili ho, aby na východní náboženství vydal ještě tento den cenzuru, no a protože papež je většinou jen taková loutka, nebo nástrojem kardinálů, tak ještě ten večer podepsal co mu nadiktovali. To všechno jsem se ale dozvěděl až z následujících událostí. Mezitím co se bavili jak nejlépe na papeže, jsem usnul a už se jim mě nepodařilo probudit.

Ráno mě vzbudili už méně násilnou cestou v 7.00 a udíleli poslední rady. Hned potom se všichni učitelé co mě měli po celou tu dobu na starost se mnou rozloučily, popřáli hodně štěstí a odjeli zpět do svých klášterů.

XXXXX

Ke zkoušce mě doprovodil pouze otec Marek. Ta se odehrávala v sakristii katedrály sv. Petra ve Vatikánu, která byla ten den pro veřejnost z technických důvodů uzavřena.

Můj pocit když jsme kráčeli ulicemi byl, jako u prvních křesťanů, kteří měli být předhozeni lvům. I jinak klidný otec Marek byl značně nesvůj, uvědomoval si celou záležitost a rizika s tím spojená, protože i on by musel opustit úřad a jít na druhý konec světa do jiné farnosti, pochopitelně jako řadový mnich. Cestou jsme mlčeli, každý zahloubán do svých myšlenek. Památky jsem míjel úplně bez povšimnutí a také spousty mnichů kteří, jak se mi zdálo, se na mne dívali jako na opovázlivce, který se snaží přiblížit bohům. Pravděpodobně nikdo z nich neměl ani tušení o účelu naší cesty, ale byl jsem podezřívavý ke každému.

Najednou před námi zastavilo auto ve kterém seděl biskup Filip. Byl vzteky bez sebe nadával, že: „Ty hajzlové z druhé party nás včera doběhli, protože ty otázky byly podvrh! Za tohle někdo hrozně zaplatí a já ho osobně stáhnou z kůže!“ Pochopitelně že se ta druhá skupina kterou se obklopil kardinál Tofaro mohla popukat smíchy, jak nás doběhla. Mně už nic nemohlo překvapit a bylo mi všechno jedno, Filip mi pověděl a jeho zprávy byly obdivuhodně přesné, že ta druhá skupina přivedla na zkoušku nějakého Řecko-katolického mnicha. Mluvil o papeži a o kreténech a zabeďněncích v církvi, prostě tolik sprostých slov jsem za celý svůj život neslyšel a to jsem se narodil ve Florencii, v jedné z nejhorších čtvrtí i když hrozně krásné. Otec Marek se neustále křížoval, protože od biskupa Filipa proud nadávek ne a ne ustát. Filip pak nakonec prohlásil: „Teď je všechno v prdeli a my půjdem od válu!“ A po zbytek cesty pak bylo ticho.

XXXXX

Zastavili jsme před katedrálou a mě se zmocnil divný pocit, žaludek se mi sevřel jako ve svěráku. Vstoupili jsme do sakristie postraními dveřmi, u kterých stál jeden z mnichů. Bedlivě si mne prohlížel, tak jsem se na něj zamračil, abych si dodal odvahy. Prošli jsme místností která sloužila jako převlékárna a sešli po schodech do velkého sálu. U jeho protější zdi sedělo deset kardinálů a asi dvanáct biskupů a opatů, pak tu postávali nějací dominikáni. Úplně bokem od nich seděl ten řecký mnich, o kterém se v autě zmiňoval biskup Filip. Mnich měl právo volit a symbolicky zde zastupoval druhou část církve. A byl tu také proto, aby spravil patriarchu o tom, jak zkouška dopadla. Tolik vysoce postavených lidí jsem takhle pohromadě viděl poprvé a všichni zde byli kvůli mně a to mne vzrušovalo a znervózňovalo zároveň.

Pro mne nebyla přichystána žádná židle a nevěděl jsem co mám dělat, tu zezadu ke mně přistoupil ten mnich, na kterého jsem se u vchodu zamračil a pošeptal mi, že si mám stoupnout doprostřed místnosti a říct, že jsem zde přišel složit zkoušku, jež mě zavazuje stát se dobrým pastýřem všech věřících a pak vyčkat na otázky. Byl jsem rád, že se mne někdo ujal a trochu jsem litoval, že jsem se na něj tak zle podíval. Poděkoval jsem mu za radu a poněvadž biskup Filip měl ještě nějaké poslední dohadování, tak jsem si stoupnul doprostředka a opakoval přesně to, co mi mnich poradil. Všechny oči na mě spočinuly, vteřinu bylo ticho a pak se ozvalo nesouhlasné mručení, křik a nesouhlasné poznámky, které mířily na mne. Vůbec jsem nechápal co se stalo, opakoval jsem jen to, co mi poradil ten mnich a pak jsem to pochopil. Ten bídák byl z konkurenční skupiny a povedlo se mu docílit toho, že jsem totálně zpackal začátek. Byl jsem červený až za ušima, srdce mi bušilo tak, až jsem si myslel, že mi z toho praskne hlava.

Tu povstal jeden z kardinálů, vypadal jako hladový vlk který se vrhá na malého beránka a vykřikl: „Jak se opovažuješ uzurpovat si papežovo právo! To máme chápat tak, že chceš papeže svrhnout?!“ Ostatní se k němu ihned přidali a jejich nadávky a spílání nebrali konce. Otočil jsem se na biskupa Filipa, ale ten měl hlavu v dlaních, kardinál Skalfaro, který patřil do naší skupiny najednou začal křičet proti mně, že si nezasloužím skládat takovou zkoušku, když se ani neumím řádně uvést. Kardinál který vypadal jako hladový vlk, vida že kardinál Skalfaro přeběhl, se rozkřičel ještě víc. Mnich, který mi tak špatně poradil na mne vyplázl jazyk. Když už se situace stávala neudržitelnou a hrozilo že mne vynesou v zubech, tak moje oči střetly oči otce Marka a ten mi naznačil, abych se začal nahlas modlit. Kleknul jsem si, sepnul ruce k modlitbě, zavřel oči a začal se modlit, jak později prohlásil Biskup Filip: „Jako pravý mučedník v hodině své smrti.“ Hlasy se začaly utišovat a dokonce i ti co se zvedali ze svých židlíků si začali sedat. Drmolil jsem popaměti modlitbu za spásu své duše a přitom uvažoval do předu co dál, každým veršem se krátila moje pauza. Když jsem dokončil modlitbu, tak už panovalo úplné ticho a každý čekal co bude. Kardinál Skalfaro který byl evidentně zmaten tím, jak se situace vyvinula a ošival se v křesle, asi litoval svého neuváženého činu. Začal horlivě kývat hlavou. Když si uvědomil, že vypadá jak šašek tak toho nechal a seděl zamračen ve svém křesle, čekaje jak se situace definitivně vyjasní. Věděl jsem, že nejlepší obrana je útok a to i bezhlavý, tak jsem se na ně vrhnul s plnou parádou a silou.

Rozkřikl jsem se na ně:

„Což pak vy, nezkrotní kardinálové a biskupové nedokážete přestat se svými spory ani tady na nejsvatějším místě Říma a nedopřejete člověku sluchu. Zapomínáte, že i vy jste smrtelní a že vás bude soudit Bůh! Sud'te mne pouze podle mých vědomostí a ne podle vašich zájmů!“ Podíval jsem se na biskupa Filipa, na ten jeho vytřeštěný a hloupý výraz, na kardinála Februlinyho, který se na mě spokojeně usmíval a na ostatní trochu zaražené obličejy nejvyšších duchovních hodnostářů. Tu konečně povstal jeden z opatů, kteří mne měli zkoušet a zeptal se mne, jak si představuji nanebevzetí. Odpověděl jsem mu jak nejlépe jsem svedl, ale jemu to nestačilo. Zajímalo ho, jaký mám na to svůj osobní názor, že je nezajímaví fráze z bible nebo oficiální výklad a že tahle zkouška jde i za rámec oficiální církevní doktríny. Odpověděl jsem mu že můj názor se plně ztotožňuje s klasickým církevním výkladem a že by tomu ani nemělo být jinak. Tu si stoupl jeden biskup a něco zamečel, musel jsem ho nechat zopakovat otázku, protože jsem mu vůbec nerozuměl. On však zamečel ještě něco více nesrozumitelného, takže jsem byl úplně bezradný. Zachránil mne až biskup Filip, který se probral z šoku evidentně o pár roků starší, povídal, že tady biskup Daniel se ptá na povstání Milána proti papeži Benediktu IV. Na to biskup sebou začal hrozně škubat a ječet, jako když ho na nože berou až ho jeden z kardinálů nechal vykázat pryč pro vadu řeči, ten však drmolil nějaké nesrozumitelné nesmysly dávaje tak najevo nesouhlas s postupem a rozhodnutím toho kardinála. Do zápisu pak dali, že pro dočasnou indispozici musel kolegium opustit biskup z Řezna. I takové věci jsem musel přestát, nevím do jaké míry bylo domluvené to divadýlko s chorým biskupem a zda to nemělo za cíl jenom rozhodit mojí koncentraci.

Dál už zkouška probíhala docela v jiné atmosféře. Otázky se na mne hrnuly ze všech stran, odrážel jsem útoky zprava i zleva, někdy byly otázky tak záludné a těžké, že jsem musel odpovídat pouze svým srdcem a citem pro danou věc.

Měl jsem za sebou několik hodin tvrdého výslechu, na některé otázky jsem odpovídal po několikáté, kontrolovali si moje odpovědi velmi pečlivě a já musel dávat pozor, abych na tu samou otázku neodpověděl jinak.

Po celou tu dobu jsem nedostal napít a ani si nemohl sednout, přestávka na oddech mi nebyla souzena. Ostatní se chodili občerstvovat nebo na záchod, ale já jsem musel pevně stát a hájit svoje místo na slunci. Bylo už pozdě odpoledne a zloba části duchovenstva nabírala vrcholu, nemohli mě nikde na ničem nachytat. Směle jsem se s nimi pouštěl do učených náboženských a filozofických debat podobných těm, jako u otce Marka. Musím říci že na část duchovních jsem zapůsobil kladně, ale pořád tu bylo to tvrdé a nemilosrdné jádro nesmiřitelných biskupů a kardinálů, kteří mi nepřáli. Tu jeden z nich povstal a vida že mě nemůžou na ničem chytit povídá, že jsem na začátku trochu nevhodně prohlásil, že chci být patronem všech věřících, tak ať na závěr zkoušky přesvědčím zde přítomného otce Kakatovise o své učenosti. Sálem to zašumělo, tu se ozval souhlas tu zase nesouhlas s kardinálovým návrhem, moji zastánci oponovali, že je nemístné bavit se na tomhle posvátném místě s řeckým mnichem a nechávat na něm celé rozhodnutí. Mí nepřátelé oponovali, že musím umět oslovit i představitele jiných církví, když se chci stát pastýřem všech věřících, jak jsem to na začátku prohlásil. A že mnich nebude pochopitelně o ničem sám rozhodovat, kdo bude rozhodovat, to budou oni a že otec Kakatovis bude mít pochopitelně pouze jeden hlas atd. Oba tábory totiž věděli, že řecky neumím, nebo o tom byly alespoň přesvědčeny. Sál zase začal hlučet, vzduchem lítali nadávky, výčitky a vzájemné obviňování, kdo přistoupil na naší stranu, ten se začal od nás zase odklánět. Kardinál Skalfaro, který už chtěl konečně aby bylo jasno za kým stojí, tak mě obvinil z troufalosti a sobectví, že chci spolu s jinými ovládnout Petrův stolec a zatímco slovní bitva právě vrcholila a už, už se zdálo že budeme poraženi, tak jsem přistoupil k otci Kakatovisovi a pozdravil ho v jeho rodném jazyce. Omluvil jsem se mu za to, že se tu pořádně nedokážeme dohodnout. Všichni najednou ztichli, a jako by se v nich krve nedořezal. Čekali co bude dál, jestli umím jenom pár řeckých frázích nebo něco více. A já začal s krásným řeckým přízvukem s mnichem diskutovat o náboženských otázkách a o rozkolu tak nešťastném, který rozdělil naše církve. Přehlušil nás šílený jásot mých příznivců, viděl jsem dokonce, že se k nám přidalo i několik mých skalních odpůrců. A pak jsme si s otcem Kakatovisem padli kolem krku a objali se.

Přál mi pak vše dobré a hodně štěstí. Byla to má nejlepší chvíle v životě, cítil jsem, že nyní bude vše jiné, lepší.

Chtělo se mi tančit a zpívat, byl jsem však natolik zesláblý a vážnost té chvíle to pochopitelně neumožňovala. Ani jsem si moc nevšímal toho, že čtyři duchovní tu sedí se zamračenými obličejí. Nikdo si jich však nevšímal, každý mi gratuloval a někteří mě upřímně objali, dokonce i ti, kteří byli tak horlivě proti mně. Omlouvali to tak, že zkouška musí býti skutečně přísná a nestranná a že jsou rádi, že jsem ji splnil. Neměl jsem to nikomu za zlé, upřímně jsme se radovali s otcem Markem a biskupem Filipem, ten mi trochu vyčetl začátek a že jsem mu zatajil svojí řečtinu. Několik kardinálů mě ujišťovalo, že po smrti současného papeže budu jejich kandidátem právě já a že nebude těžké k tomu zavázat i ostatní. Přišli dokonce i ti z tvrdého nepřátelského jádra a vyslovili údiv nad mými znalostmi. Mnoho lidí mi ten den přišlo nabídnout své přátelství, já všechny přijal, byl jsem však opatrný, protože už jsem byl zvyklý, že když jde do tuhého tak mnozí obrací. Měl jsem však pár přátel, kterým jsem mohl plně důvěřovat a to mě činilo na výsost šťastným. Najednou se naše skupina stala tou nejvlivnější a největší na celé církevní scéně. Říkali mi, že se tu naskytla obrovská šance vnitřně sjednotit církve, vykořenit sváry a pletichy a až se církve zkonsoliduje, tak bude možno uvažovat o znovusjednocení církve svaté a že to možné je, to měli všichni možnost vidět, když jsme si s otcem Kakatovisem padli spontánně kolem krku.

Hovořili jsme spolu o různých věcech, mimo jiné i o tom, že se mnou jakožto v mladém člověku získávají mnoho nových věřících a že vnitřní spory s nastolením mé osoby, jakožto Kristova náměstka provždy skončí. Nabádali mně k zodpovědnosti a k důstojnosti a abych od nynějška dobře vážil svá slova, protože mé slovo bude mít ode dneška veliký význam a vliv.

xxxxx

Pak proběhla ceremonie, kde mi bylo jednomyslně odhlasováno udělení vyznamenání, následoval samotný akt, kdy mi papež pověsil na krk Petrův kříž. Poděkoval mi za vynikající výkon a dovednost s jakou jsem obstál před tak váženou porotou. V jeho očích byl cítit ale takový chlad nebo odstup, který jsem si dost dobře nedovedl vyložit a pochopit ho, asi ve mně spatřoval konkurenta jež by ho mohl ohrozit v jeho úřadě ještě za jeho vlády. V tu dobu jsem však tak vůbec neuvažoval, všechno jsem si to uvědomil až mnohem později, byl jsem pln optimismu a nadšení. Nejráději bych vyběhl ven

a všem ukázal tu krásu, kterou mě svatý otec vyznamenal, měl jsem chuť křičet že: Já budu tím novým a silným papežem, který sjednotí církev a pozdvihne její autoritu jakou kdysi měla. Z toho mě však rychle vyvedli, když mi oznámili, že o Petrově kříži se nesmím před nikým zmínit. Byl to pro mne doslova šok, myslel jsem, že to je jasné, že se o tom doví celý svět. Nic se ale nedalo dělat, to byla podmínka, aby mi vyznamenání bylo uděleno jednomyslně, malý ústupek na který biskup Filip přistoupil a kterým se mi v budoucnu tak zkomplikoval život...

Vadilo mi to, ale spolknul jsem to a zvyknul si. Přemýšlel jsem a dělal si plány jak budu cestovat po všech těch cizích zemích a budu opaty a biskupy přesvědčovat, aby i oni dělali církev lepší. Jak vymýtím kariérismus a protekci. Lidé budou zastávat pouze takovou pozici, na kterou mají a všechny chytráky a čachráře vyženu z jejich úřadů. Byl jsem ve svých plánech a úvahách tak bláhový, že jsem myslel, že budu jmenován minimálně biskupem a budu tak požívat vážnost jaká z tohoto úřadu vyplývá. Realita byla úplně jiná než jsem si v té euforii připouštěl. Nejdřív muselo proběhnout mé vysvěcení na kněze, pak jsem se musel osvědčit v některé z funkcí, nasbírat prostě nějaké zkušenosti a kontakty, ale v žádném případě jsem k tomu nesměl využívat Petrův kříž. Bylo nutné vytvořit silnou koalici proti tomu tvrdému odbojnému jádru, které s pomocí papeže zůstalo ve svých funkcích a úřadech. Papež jako by se naší skupiny obával. Podařilo se mu i přes tvrdý odpor jaký mu kladli mí příznivci přeložit mě do kláštera na sever Itálie, kde jsem byl odříznut od centra dění. Pět let jsem prožil v tomto nepřátelském prostředí kláštera v jedné zapadlé vísce, která byla významná akorát tím, že tam měla svojí tajnou rezidenci italská rozvědká. Právě v tomto prostředí jsem prožil válku. Rok po mém vyznamenání papež zemřel, proběhla nová volba, mí příznivci ale usoudili, že nejsem dostatečně zralý a vyspělý.

XXXXX

Nebyl bych nejmladším papežem, který usedl na Petrův stolec, bylo mi totiž devatenáct, přesto si mě schovávali na další období. Nikde ale nebyla jistota, že mě příště zvolí, faktem ale bylo, že jsem byl příliš nezkušený v církevních třenicích a v mezinárodní diplomacii jsem se už vůbec nevyznal. Válku, která vypukla jsem vůbec nechápal, nerozuměl jsem souvislostem. Život v klášteře mě úplně odtrhl od reality všedního života, tam to bylo jako na jiné planetě, co bylo za zdí, to se nás přímo netýkalo.

XXXXX

Hned po skončení války jsem se vydal do Říma a Vatikánu vyhledat své bývalé známé. Zjistil jsem, že kardinál Skalfaro zemřel a Boticheli je vážně nemocný. Biskup Filip hodně zestárl, bylo vidět, že se na něm válka hodně podepsala, byl mi však ochoten pomoci. Po nějakém čase se biskup Filip zase ozval, abych přijel do Říma, že prý má pro mě dobrou zprávu. Oznámil mi, že jsem se stal nejmladším opatem v Římě, stal jsem se představeným kostela sv. Srdce. Nový papež byl podle Filipových slov velmi vychytralý, podezíravý a svým chováním doslova, jak Filip řekl ,nechutný, což potvrzuje to, že se mu podařilo udržet v úřadě i přes svojí loajalitu k Musolinimu. Každý v církvi očekával, že odejde a na jeho místo přijde někdo nový, nezátížený vlastní minulostí, ale to bylo podle Filipa a podle jiných lidí znalých prostředí absurdní. Angličané spolu s Američany vytvářeli určitý tlak na papeže, aby zvážil své setrvání v úřadě, ale zanedlouho se s ním dohodli, že papež pomůže Západu v boji proti komunismu a papežovi tím pádem bude udělen pardon. Naděje, která ve mně doutnala a která doutnala i v mnoha jiných lidech zhasla, když Evropu rozdělila železná opona. Pius XII se zatím zabydlel na Petrově stolci a snažil se být čím dál tím více nezávislý. Cítil za sebou podporu Američanů, kterým bylo pochopitelně jedno kdo sedí ve Vatikánu, potřebovali ho prostě jenom využít v boji proti rudému nebezpečí, které se šířilo Evropou. Byl si dokonce tak jistý, že mě jmenoval hlavním knihovníkem, prý ať si zde rozvíjím své bohaté znalosti. Byl jsem rád, že mne jmenoval do takové funkce, měl jsem tak čas a možnost vytvořit dílo po jakém jsem dlouho toužil a sice, zavést pořádek v bezbřehém chaosu Vatikánské knihovny. Vyměnil jsem dva mnichy, kteří o tuto práci neprojevovali žádný zájem a vypsali jsem konkurs. První v historii knihovny na tato volná místa. Odezva byla obrovská, čekal jsem sice veliký zájem, ale ne to co přišlo. Zájem o tuto práci měly stovky lidí. Nakonec jsem vybral tři uchazeče, kteří byli stejně zapálení jako já, mohli jsme se tak všichni směle pustit do práce. Při tom gruntování jsem našel spoustu dalších šokujících dokumentů, které vypovídaly o historii církve. Všechna inkriminovaná díla, která by opravdu zacloumala se samotnými základy církve jsem schoval

na bezpečném místě. Věděl jsem totiž, že existuje další mimořádně střežený archiv a tam by se tyto knihy mohly zcela jistě ocitnout. A to jsem nechtěl, tenkrát jsem nevěděl co s nimi udělám, ale jasno jsem měl v tom, že do knihovny je už nevrátím. Bylo mnoho lidí, kteří by takové knihy měli rádi pod kontrolou a snažili se je využít ve svůj prospěch. Co mi dělalo velké starosti, bylo to, že v církvi propukly další sváry, byla polovina padesátých let. Papež se obklopil suitou lidí, kteří mu byli absolutně oddáni a ty pak posílal na místa a úřady nad kterými chtěl mít absolutní kontrolu. Jedním z těchto míst byla právě i Vatikánská knihovna, tak se stalo, že na jaře roku 1956 ke mně přišel nový mladý mnich doporučený z nejvyšších míst, konkrétně od kardinála Luchiniho. Kardinál Luchini byl papežův horlivý zastánce, nebo spíše to byl jeho lokaj, bezcharakterní lump, který se mimořádně rád oddával světským radovánkám. Žil v hrozném přepychu a byl to skrz na skrz zkažený člověk. Ten mnich, který mi byl doporučen se jmenoval Tadeáš a dříve přednášel v jedné církevní škole, protože měl výslovné doporučení, tak jsem si na něj dával od začátku veliký pozor. Na první pohled působil jako přímý a vzdělaný člověk, taky neměl rád vnitřní třenic a boje o církevní koryta a svým chováním a vystupováním mě přesvědčil, že je to zbožný a poctivý člověk. Začal jsem mu proto důvěřovat a sem tam jsem si před ním pustil pusu na špacír.

Papeže bylo na veřejnosti vidět čím dál tím méně a tak se spekulovalo o jeho zdravotním stavu. To do mě vlilo nový elán. Neměl jsem papeže rád, nelíbilo se mi jak se servilně choval k fašistickému režimu a vůbec jeho vnitřní církevní politika nestála za nic. Chodili za mnou jistí lidé, kteří mi důvěřovali a vkládali do mne svou naději.

Kristova léta jsem měl už za sebou a cítil jsem se dost silný a vyzrálý, abych mohl zodpovědně převzít úřad nejvyšší. Naše skupina už nebyla tak silná jako před válkou, ale byl tu Petrův kříž, který mi zaručoval místo favorita. Papežem byl však zvolen Angelo Roncalli a přijal jméno Jan XXIII. Roncalli byl Piův věrný stoupenec a byl to bývalý patron tajného archivu Andělského hradu a člověk, který věděl na každého úplně všechno, plynule převzal armádu donašců, kterým slíbil rychlý postup, když odhalí centra možného spiknutí proti němu. Byl ztělesněním samotného ďábla a taky jeden z těch, kteří mi tenkrát v sakristii Svatého Petra házeli klacky pod nohy.

Nástup Jana XXIII na Petrův stolec znamenal konec naší skupiny, nejschopnější z nás, biskup Filip, mistr pletichaření a tajných zákulisních jednání se utopil ve vaně, kardinál Boticheli zemřel na infarkt a nový kardinál Manuel Gonzáles, od kterého jsem si sliboval, že nahradí v budoucnu biskupa Filipa, byl odvolán ze své funkce pro údajné machinace s církevním penězi. Nutno říci, že mu nikdy před soudem nebyla prokázána vina, ale byl očerněn a to úplně stačilo k jeho diskreditaci. Věci šly příliš rychle, takže jsme se nezmohli na účinná protipatření a nejsilnější předválečná skupina byla zcela paralyzována. Bývalí spojenci přebíhali jinam a snažili se zavděčit jiným, tak jako k nám před válkou utíkali jiní za stejným účelem. Marně jsme se snažili zachránit co se dalo, ale jako krysy vycítí, že loď jde ke dnu, tak i oni se od nás odvraceli. Smrt Filipa za nejasných okolností dost vystrašila naše příznivce. Byla to doba dosti zlá a bolestná, kdy zrady a přeběhy k protivníkovi byly na denním pořádku.

Nic tu nebyl platný Petrův kříž, který vždy působil jako zaklínadlo, stačilo ho dříve jenom vyndat a už všichni klečeli a přísahali věrnost.

Nový papež vskutku jednal bez skrupulí. Situace ve Vatikánu byla pro nás zoufalá.

Mně si papež nechal naposled, jako takovou třešničku na dortu. Věděl, že se to všechno točí okolo mně, vždyť hodně přeběhlíků ho o tom hned informovalo. Díky tomu, že jsem měl i já stále hodně dobrých kontaktů, jsem byl ale včas informován. Došlo k tomu, čeho jsem se nejvíc obával, papež mě tajným rozhodnutím odvolal z funkce hlavního knihovníka Vatikánského archivu. Byl jsem tehdy vzteky bez sebe, nemohl jsem však nijak rozhodnutí ovlivnit ani se mu postavit. Ta doba připomínala stalinistické čistky, byl to doslova teror, který nový papež uplatňoval vůči všem kdo s ním nesouhlasili. Rozhodl jsem se, že odjedu pryč, než si to se mnou vyřídí jako z biskupem Filipem, čekání co se mnou bude bylo k nevydržení. Odjel jsem pryč. Měl jsem namířeno do Jižní Ameriky, přesněji řečeno do argentinského Buenos Aires a odtamtud proti proudu řeky Paraná do Rosaria.

Měl jsem tam svého starého přítele ze studií u sv. Bonifáce, otce Johana. Když se papež dozvěděl, že jsem zmizel neznámo kam, pohrozil všem duchovním, že ten kdo mi poskytne azyl bude mít veliké problémy.

Otec Johan věděl, že jsem byl dán do klatby. Já o tom neměl nejmenší tušení, protože cesta lodí trvá několik týdnů a já neměl v tu dobu žádné zprávy. Něco podobného se ale dalo tušit. S sebou do Rosaria jsem si vzal všechny knihy, které byly pro církve nejvíc nebezpečné a které nejlépe

vypovídaly o její zkažené historii. V truhle byly uloženy pravé skvosty, kroniky které se údajně ztratily ve středověku byly šetrně uloženy ve Vatikánské knihovně a nyní se nalézaly v mojí správě. Mínil jsem za jejich pomoci napsat knihu, která by vnesla světlo do pravé historie katolické církve. Nemínil jsem ji šetřit a závěr měl patřit srovnání dřívějšímu chování s tím současným. Koncept pojednání, takovou kostru budoucí knihy jsem udělal ještě na lodi. Celé dílo nemělo pak trvat déle jak pět let. Potřeboval jsem ale nějaké bezpečné místo, kde bych svůj sen mohl uskutečnit. Otec Johan taky patřil do naší skupiny, ale držel se spíše stranou, sympatizoval i s jinými skupinami a snažil se s každým vyjít co nejlépe. To ale vyžaduje mistrné manévrování, které ne každý zvládne. Otec Johan byl pod velkým tlakem kardinála Migela Joseho, který patřil mezi naše tvrdé odpůrce. Říkal jsem si, že pod svícnem je největší tma a proto moje volba padla na Rosario. Johanovi jsem nevyčítal jeho někdy i neobratné manévrování mezi znepřátelenými stranami, popravdě řečeno, kardinálovi odolával skutečně dlouho, než se i on plně dostal do jeho vlivu a na stranu nového papeže.

XXXXXX

Když jsem vstoupil na půdu kláštera v Rosáriu a otec Johan mě uviděl, tak zbledl. Za žádnou cenu mě nechtěl přijmout pod svou střechu, obával se možné odplaty. Snažil jsem se ho přemluvit a odvolával jsem se na naše dávné přátelství a spojenectví, nic však nebylo platné. No a pak se stalo to, čeho jste byli Ondřeji svědkem, vyndal jsem před ohromeným Johanem Petrův kříž a ten pak padnul na kolena a žádal mne o odpuštění. Zároveň nemohl pochopit, že když jsem držitelem takového vyznamenání, jak mě může papež takhle pronásledovat. A já mu odpověděl, že může, protože on může všechno, tak daleko církev zašla při potírání nepohodlných osob. Když mě otec Johan ubytoval a byl si jist že nás nikdo neposlouchá, tak jsem mu vyprávěl o zákulisních tahanicích v církvi. Otce Johana se jakoby tyto věci ani nedotýkaly, téměř nevěděl že proběhla druhá světová válka, život v klášteře byl jiný a ubíral se úplně jinými cestami než život venku.

Johan byl velice zhnusený, když jsem mu pověděl o podivné smrti biskupa Filipa, které ho si velmi vážil.

Dohodl jsem se s ním, že mě přijme do funkce knihovníka. Řekl, že takové skvosty jako ve Vatikánské knihovně tu nemá, ale budu tu zase mít klid. O své touze napsat knihu jsem mu ale neřekl, bylo to tak lepší, když se mě ptal, co mám v té truhle, tak jsem mu řekl, že své osobní věci. Dál na mě už nevyzvídal. Také abychom nevzbudili něčí pozornost, tak jsem přijal jméno Martin a stal se tak právoplatným členem vaší komunity. Žil jsem si tam vcelku spokojeně a svoji knihu už jsem měl z poloviny hotovou, když se v klášteře začaly objevovat divné návštěvy. Když se v klášteře objevil kardinál Jose, tak jsem zpanikařil. Do toho ještě přišla ta bahenní horečka. Bylo toho na mne moc, paradoxně mi to ale pomohlo zmizet z horké půdy. Napsal jsem opatovi Kakatovisovi, v dopise jsem mu vylíčil svojí situaci s tím, že přijedu v listopadu do Athén. Poprosil jsem ho, aby o mém dopise pomlčel a že je moje poslední naděje. Taky jsem mu naznačil, jaký že to přivezu poklad a jestli bude chtít, tak mu některé knihy dám k nahlédnutí.

S otcem Johanem jsem se rozloučil, bylo to dojemné, tušili jsme, že se vidíme naposledy a do toho ještě ta hrozná atmosféra epidemie, která kosila lidi po stovkách. Pohřební zvony nepřestávaly tlouci, jako by předznamenávaly můj budoucí osud. Johan mě ještě poprosil, abych mu ukázal naposled Petrův kříž, s velikým respektem ho vzal do rukou, políbil a pronesl slova která jsem nečekal, řekl: „Ať štěstí provází budoucího papeže.“ Pak jsme si potřásli rukama a já zamířil k přístavu. Pak jsem se ještě otočil a zamával Johanovi na rozloučenou, za dobu mého pobytu jsme se opět sblížili. Za týden jsem se nalodil na loď, která směřovala do Neapole.

V Neapoli jsem zase musel přestoupit na loď, která plula do Káhiry přes Athény. Ale než jsem tak učinil, tak jsem musel čtyři dny čekat. Měl jsem veliké nutkání odjet do Florencie a do Říma, ukázat se že žiju a že mě neporazili a neporazí. Doutnala ve mně obrovská chuť očistit své jméno a zároveň vydat svědectví o praktikách v církvi. Musel jsem se velice krotit, ta chuť byla opravdu veliká.

XXXXXX

Do Athén jsem odjel a dorazil tam 10. listopadu 1963. V přístavu už na mne čekal opat Cyril s ještě jedním mnichem. Kakatovis povídal, že ať nemám strach, že tady bratr Spyros je spolehlivý člověk a že společně vymysleli jak mě schovat.

Byl to plán vskutku geniální a jednoduchý. Odjeli jsme do města i s mými zavazadly. Tam jsem měl připravený byt, který ač byl malý, tak mě plně dostačoval, byl na slunném místě do dvora. A byl rozhodně lepší, než vlhká cela v Rosáriu. Athény byly krásné město plné života a pohody, ale já si ho neměl moc užít. Musel jsem zůstat v bytě tak dlouho, dokavad' mi nenarostou vousy, od té doby jsem byl bratr Nikós.

Během mého nuceného pobytu v Athénách jsem se učil řeckou církevní nauku, jak sloužit mše, svátky a historii Řecka. Spoustu věcí jsem znal a spousta věcí byla pro mě nová. Musel jsem si také zopakovat řečtinu a to hezky od základů. Naposledy jsem ji použil právě v katedrále sv. Petra. Však jsme s otcem Kakatovisem, který zastával vysoký úřad u athénské patriarchy, rád zavzpomínal na ty časy.

Úplně jsem se ponořil do studia Řecko-katolického vyznání, jeho tradic a zákonitostí. Musím říci, že to bylo nesmírně zajímavé. Vedl jsem tehdy takový dobrodružný život, když jsem se vydával za někoho jiného, než jsem ve skutečnosti byl, ale vedly mě k tomu okolnosti. Po nějakém čase se Cyril, ale hlavně Spyros, zajímali o truhlu a v ní uložené spisy. Neměl jsem co skrývat a byl jsem jim vděčen s jakou ochotou mě přijali, ukázal jsem jim proto několik spisů. Byli z toho nesmírně rozrušení a když jsem jim řekl, že to jsou mé podklady pro knihu kterou píše, tak je jímala hrůza.

Spyros, který neměl tušení o co tu jde, propadl panice. Mysleli si pouze, že jsem církevní odpadlík, nebo že jsem někomu nepohodlný, ale tohle nečekali. Otcí Kakatovisovi jsem sice psal, že moje zavržení církví spočívá v knihách o kterých se dozvěděli, že zmizely z Vatikánské knihovny, ale že se bude jednat o tak významné dokumenty, to je nenapadlo.

Radili mi, ať odjedu do Říma a knihy vrátím, že se to dá nějak vysvětlit a já si najednou uvědomil, že útekem z Rosária jsem si nijak nepomohl. Vyčetl jsem Kakatovisovi, že jsem od něho čekal statečnější postoj. On se ohradil, že si vůbec neuvědomuji co tím způsobím a že tím chci ukojit pouze svojí touhu po pomstě. Já jsem mu odpověděl, že chci pouze ukojit svojí touhu po spravedlnosti a že kdo se tady mstí, tak to je pouze katolická církev.

Hádali jsme se dlouho do večera a já jsem jim naoko slíbil, že tu knihu nedokončím a oni na oplátku přislíbili, že mi pomůžou se zařadit do života obyčejných řeckých mnichů. Po této bouřlivé debatě rozhodli, že přesídlím do Soluně.

xxxxx

Solun je krásné město na březích obrovského, stejnojmenného zálivu. Je tam spousta památek na staré Řecko a na ranné křesťanství. Město jsem si zamiloval, stalo se pro mě druhým domovem. Tajně jsem si dělal výpisky z knih, nad kterými jsem si udržoval i nadále kontrolu. Byla to pro mne nejlepší léta, získal jsem spoustu nových přátel, kteří o mé pravé identitě neměli ponětí. Asi po deseti letech, když už se zdálo, že rozruch kolem mne už dávno ustal, tak jsem zatelefonoval do jednoho athénské nakladatelství, zda bych u nich nemohl vydat knihu. Naznačil jsem jim o co by šlo, ale o sobě a o své minulosti jsem pomlčel. Dali jsme si schůzku v jedné z kaváren na athénské hlavní třídě. Tam jsem jim ukázal pouze koncept knihy. Tu už jsem měl sice hotovou, ale rukopis jsem ještě nechtěl dát z rukou, dokud nebudu mít jistotu, že to vydají tak, jak by mi vyhovovalo. Se zájmem si prohlídli co jsem jim donesl a pak prohlásili, že jestli to je pravda, tak to bude kniha století a z nás že budou boháči. Já jsem jim odpověděl, že o peníze mi nejde, ty bych dal na humanitární účely, jde mi pouze o to, abych mohl očistit své jméno. Řekli, že si budou muset ověřit několik věcí a že by jsme si mohli dát další schůzku přesně za čtrnáct dní u nich v kanceláři. Dostal jsem od obou pánů vizitky. Připadali mi jako rozumní lidé, ale vyzářovala z nich dravost a touha po penězích, prostě profesionálové ve svém oboru. Tady si člověk asi nemohl vybírat, když chce obstát na trhu jako vydavatel, tak se musí asi pořádně otáčet. Čtrnáct dní uběhlo jako voda a já jsem stál před dveřmi jejich kanceláře, rukopis jsem pro jistotu schoval do úschovny na jednom z athénských nádraží a klíč dal v parku do dutiny stromu, chtěl jsem mít prostě absolutní jistotu, že se kniha dostane do správných rukou.

V kanceláři už na mne čekali a dostalo se mi srdečného přijetí od obou pánů, kteří byli asi rádi, že jsem si to nerozmyslel. S nakladatelem jsme si povídali o všem možném týkající se této knihy. Pozvali si k tomu ještě své externí spolupracovníky, kteří se zabývali křesťanstvím a dějinami církve. Nebyla jim jasná spousta věcí, které tvrdím ve své knize. Všechno jsem jim rádně vysvětlil, odvolával jsem se při tom na staré kroniky a spisy které jsem vlastnil.

Oni je chtěli vidět a já na to nakonec přistoupil pod podmínkou, že je dám všechny k dispozici, ale až ta kniha vyjde a rozpoutá se kolem ní odborná diskuse.

Nakonec jsme se domluvili na tom, že jim ukážu alespoň dvě kroniky, které se všeobecně pokládali za ztracené a na oplátku jsem po nich žádal smlouvu. To se jim zdálo rozumné, ale než dojde k podpisu, tak si zavolají ještě svého hosta. Nakladatel se zvedl z křesla a otevřel dveře z vedlejší místnosti. Do kanceláře z ní vešel bratr Tadeáš, podíval jsem se na něj a bylo vidět, že byl chvíli zmaten, ale pak se mu rozšířili zornice, bylo jasné, že mě poznal. Chvíli jsme se na sebe upřeně dívali. Všichni napjatě pozorovali, co se bude dít.

Tadeáš, jež byl zpraven o tom k čemu se chystám, se na mě latinsky rozeřval:

„Ty zrádná kryso! Ty chceš zničit církev? To nedopustíme!“ Vytál pistoli a dvakrát po mně vystřelil. Jeden z novinářů, co stál k Tadeášovi nejbližší, po něm skočil a snažil se mu ji vytrhnout z rukou, ten z ní ještě asi dvakrát nebo třikrát vystřelil, ale nikoho naštěstí nezasáhl. Mě kulky trefily do ramene a do hrudníku, naštěstí minuly všechny důležité orgány. Tadeáš asi nebyl dobrý střelec a pravděpodobně byl rozrušen mojí přítomností v šatech řeckého kněze.

Okamžitě mě sanitka odvezla do nemocnice a Tadeáš putoval do cely. Týden potom jsem se dozvěděl, že intervenoval samotný nově zvolený papež Pavel VI, celá věc se podařila ututlat a Tadeáše po týdnu propustili.

V nemocnici jsem si pobyl celý měsíc. Po návratu si mě zavolal k audienci samotný řecký patriarcha a chtěl vysvětlit celou tu záležitost. Celá věc se velmi špatně vysvětlovala, pokoušel jsem se lhát a celou věc uhrát do outu, ale patriarcha měl lepší informace než jsem čekal. Chtěl vědět kde jsou knihy a kam jsem schoval rukopis.

Knihy jsem schoval do jednoho vraku lodi v Soluňském přístavu a nemínil jsem to nikomu říkat. Patriarcha hovořil o tom, že katolická církev chce nazpět všechny knihy které jsem ukradl. Protože jsem věděl, že se obě církve z duše nenávidí, tak jsem se ho otázal, jestli to je i jeho stanovisko. Odpověděl, že se výjimečně se stanoviskem Říma ztotožňuje a že oni nejsou žádní zloději. Řekl jsem mu, že jim knihy nevydám, protože každý má právo dozvědět se pravdu o historii. To ho rozčílilo, že prý já, obyčejný mnich nemůžu vědět, zda knihy nejsou podvrh a že bych tím mohl poškodit obě církve. Tvrdě jsem se proti tomu tvrzení ohradil a odvyprávěl jsem mu celý svůj příběh.

Patriarcha celou tu dobu mlčel a když jsem skončil, tak povídá, zda to mohu nějak dokázat, protože mi nevěří. Tak jsem vytáhl Petrův kříž, patriarcha se pokřížoval, něco si pro sebe zamumlal a povídá, že tohle mu z Říma neřekli.

Pověděl jsem mu o opatovi Kakatovisovi a že on je jediný, kdo mi může nestranně dosvědčit moji pravou identitu. Patriarcha ho dal tedy zavolat. Kakatovis pracoval naštěstí v paláci a ochotně dosvědčil to, co jsem před chvílí řekl. Patriarcha na to reagoval, že to je neuvěřitelné a že to zcela mění situaci. Dále řekl, že tu v žádném případě nemohu zůstat, že je to tu moc nebezpečné. Navrhl mi, abych se na nějaký čas uklidil do Meteory. To je takové obrovské skalní město, kde jsou na nepřístupných skalách zbudovány kláštery pro ortodoxní mnichy. Tam prý budu mít klid a nikdo mě tam hledat nebude. A tak se původně půlhodinová audience změnila na tříhodinové setkání, které nakonec proběhlo zcela v přátelském duchu. Od patriarchy jsem odcházel s tím, že zbytek života dožiji v klidu. Domluvili jsme se, že knihy odvezu s sebou do kláštera a tam budou navždy uschovány pro příští generace a já jsem jim odpřísáhl, že se už nikdy nepokusím napsat svou knihu. Byla to velká daň za klidný život, ale už jsem se smířil s tím, že do historického vývoje církve už nezasáhnu.

xxxxx

Kláštery v Meteore na mne působily dosti bizarním dojmem. Nemohl jsem uvěřit, že něco takového mohl člověk natrvalo osídlit. Obrovské i stometrové skály, na které buď nevedla vůbec žádná cesta a mniši nebo zásoby pro ně se museli dopravovat kladkostrojem, nebo byla tak krkolomná, že to mnohé odradilo od výstupu.

Byly to takové nedobytné pevnosti, které mnichům zaručovaly absolutní soukromí a odloučení od okolního světa. Tak tedy vypadal můj nový domov. Nádherná krajina a úchvatné výhledy lákaly k procházkám a výletům do okolí, ale život v klášteře pochopitelně nic podobného neumožňoval. Mniši tu žili téměř poustevnickým životem a do okolí chodili minimálně. Byli tu i tací, kteří i několik let neopustili půdu kláštera. Neměli moc v lásce řeckého patriarchu a ani mnichy ve městech. Říkali,

že církev je zkažená a i mnoho mnichů podlehló lákadlům moderní doby. Žilo se tu dosti těžce a já jako novic si musel nejprve vydobýt své postavení.

Život v klášteře byl asi hodně podobný tomu, jak se žilo ve středověku, tuhá kázeň, absolutní oddanost bohu a víře. Mniši byli dogmatictí ve svých názorech a neuznávali nic než absolutní poslušnost.

Netrpěli žádné filozofické debaty. Jen úplné dogma provázelo jejich chudý život, netěšili se z ničeho jiného než z církevních svátků a výročí. Připadali mi jako malé děti co se těší na Vánoce, možná vám to Ondřeji přijde ode mne moc surové, ale za chvíli jsem jich měl plné zuby. Mě už tento asketický život, který navíc člověku nepřináší žádné potěšení, žádný duševní rozvoj nesešel. Člověka to doslova ubíjelo, duševně jsem tam pomalu umíral.

Dva roky jsem žil a vlastně nežil, připadal jsem si jako ve vězení, musel jsem pryč, pryč od těch ortodoxních bláznů, kteří za každý sebemenší prohřešek hrozili člověku peklem a věčným zatracením. Život tam, to byla taková průprava pro to, kde jsem nyní. Odešel jsem od nich, nebo spíše uprchl, protože normálně odejít to nešlo. Nechal jsem tam dopis na rozloučenou, který dostatečně vysvětloval mou touhu žít jinak. Poděkoval jsem v něm za přijetí které se mi tu dostalo a za klid v duši, který jsem tu našel. To jsem ale už trochu lhal. Hlavní důraz jsem kladl na knihy, ať je bedlivě sčteží a za žádnou cenu nevydají do Říma. Jejich čas určitě přijde, protože jejich historická hodnota a schopnost vypovídat je obrovská. Napsal jsem jim také heslo, pod kterým ať knihy vydají tomu, kdo si pro ně přijde a bude ho znát.

xxxxx

Psal se rok 1965.

O církev se prakticky nikdo nezajímal a taky už neměla takový vliv jako dříve. Ve světě mělo zelenou mírové hnutí- hippies, stávky a sem tam nějaký ten teroristický útok. Doba byla hrozně rychlá, pokrok den za dnem nabíral větší a větší obrátky . Bylo to bouřlivé období a já jsem myslel, že se v něm ztratím.

Našel jsem si civilní zaměstnání v Dijonu, ve Francii. Přivezl jsem s sebou i dokončenou knihu, kterou jsem vyzvedl ze sejfu. Dva roky ležela v úschovně a už byla taky trochu zaprášená, prostředí ji očividně nedělalo příliš dobře.

V Dijonu jsem pracoval v knihovně nejdříve jako pomocná síla. Všiml si mě ale brzy jeden archivář, že se zajímám o historickou literaturu. Dal se se mnou do řeči a já jsem se v rozhovoru musel držet při zemi, nechtěl jsem na sebe příliš upozorňovat. Přesto jsem ho zaujal a řekl mi, že se za mě přimluví u ředitele, abych mohl dostat lepší práci. Já jsem mu poděkoval, ale moc nadšený jsem nebyl. Asi za týden si mě ředitel zavolal. Byl to hubený, asketický muž s velkým nosem a snad jako jediný ze zaměstnanců nenosil brýle. Chodil vždy dobře oblečen a upraven. Působil takovým sečtělým dojmem. Dali jsme se do rozhovoru a já se snažil, abych se moc nerozhovořil a abych ho příliš neoslnil. To se mi skutečně povedlo, protože z uklízeče jsem se dostal na post pomocného archiváře. Ta práce mi velice vyhovovala i když jsem byl placen hůř než uklízečka, zato mi to přinášelo uspokojení. Bydlel jsem v centru města v pronájmu u jedné staré paní, které jsem pomáhal na zahrádce a v domácnosti. Ta paní nikoho neměla a když asi za šest let zemřela, tak mi v závěti odkázala ten dům. V domě byly ještě další dva nájemníci, oba staří důchodci. Tak se ze mně stal majitel malého činžovního domu, bylo to úžasné, byt měl okna pouze do zahrádky a tak jsem nebyl obtěžován hlukem z ulice.

Byla to pěkná léta, asi nejlepší co jsem prožil, člověk byl svobodný a volný a mohl si dělat co ho napadlo. Jen v práci jsem si musel dávat pozor na jazyk. Sháněli místo archiváře, ale raději jsem se na konkurs ani nepřihlásil. Byl tam celkem dobrý kolektiv lidí, rozumíte, žádné pletichy a politikářen. Lidé dělali svoji práci rádi a nikoho ani nenapadlo dělat někomu naschvály. Jednou, vzpomínám si, dělali nějaký průzkum mezi lidmi jakého jsou náboženského vyznání a mě zastavila jedna slečna a ptala se i mě. Tak jsem jí odpověděl, že jsem bez vyznání. Trochu jsem se ale pak zastyděl a šel jsem se pomodlit do kostela. Snad mi to Bůh odpustí, ale v té době jsem o církev skutečně nestál. To ale samozřejmě neznamenalo, že jsem nevěřil v Boha. Je pravda, že do kostela jsem nešel od té doby, co jsem přijel z Řecka, ale už Ježíš kázal, že k víře člověk nepotřebuje žádné paláce a kamenné svatostánky. Myslím, že stačí když člověk věří a nemusí chodit do kostela aby to dával hlasitě najevo, takže jak už jsem řekl, víru v Boha jsem neztratil, v církev však ano. Mnoho lidí totiž chodí do kostela, ale tak se dobrý člověk nepoznává. Víte, Ondřeji, spousta lumpů tam chodí, ale v Boha nevěří, je to pro

ně jenom taková společenská událost, prostě se chtějí ukázat ve společnosti a navíc mnoho z nich jde navíc po mši stejně do hospody.“

XXXXXX

Oba vězni seděli na vlhké zemi a přemýšleli. Ondřej, jehož oči už dávno přivykly zdejšímu přítmí si prohlížel ve slabém světle starce a obdivoval, jaká energie se v něm skrývá. Seděl tu vlastně před člověkem, který se měl stát papežem, byl tu svědkem násilného zvratu dějin. Co prožil otec Augustin ho fascinovalo, kolik křivd a utrpení bylo znát v jeho tváři ve které i přesto jak se na ni podepsal čas a nelidské mučení mnichů byla vidět obrovská vnitřní síla a moudrost. Seděl tu už s vědomím, že denní světlo nikdy nedopadne na jeho hlavu a byl smířený s osudem, který za jeho života s ním prováděl divoké kousky. Jeho život byl plný zvratů, podobal se na jízdu po horské dráze: tu strmý vzestup, pak divoký pád dolů až se člověku svíralo srdce úzkostí, jízda vpřed a zase nenadálý zvrát. Ale byla to právě víra, ne víra v církev, ale v boha, toho boha, co se skrývá v každém z nás, to ho drželo při životě. Oba už byli dosti unaveni a chtělo se jim spát a nemaje deky se k sobě přitiskli zády a popřáli si dobrou noc.

Ondřej však nemohl zamhouřit oči, přemýšlel co s ním bude, nedovedl si představit, že tu stráví zbytek života. Myslel na vypálené oči otce Augustina, čeká to i jeho? Říkal si, jak je možné v dnešní době, aby se děly takové věci. Barbarské mučení rovnající se středověkým praktikám. O své oči přijít nechtěl, to by se spíše rozeběhnul proti zdi.

Takové a horší představy se Ondřejovi honily hlavou. Až po dlouhé době se mu podařilo usnout, ale nebyl to klidný spánek, házel sebou ze strany na stranu. Několikrát dokonce probudil otce Augustina, ale ten moc dobře věděl jaká tu byla první noc a tak měl pro něho pochopení. Zima tu nebyla moc velká, ale špatný vzduch a vlhkost to tu dělaly téměř nesnesitelné. Chlad neúprosně prostupoval celým člověkem a ten navíc nikdy nebyl pořádně v suchu. Na Augustinovi visely hadry, které tvořily jeho oděv, bylo vidět, že je má na sobě už několik roků. Vypadal hůř než vězeň z koncentračního tábora. Jestli to byl Petrův kříž, kdo z něj udělal nedotknutelného nebo to byl obyčejný cynismus jeho vězňitelů, kteří jako by se mu tak chtěli pomstít za to, že chtěl lidem ukázat, jaká církev ve skutečnosti je. Asi to byl skutečně Petrův kříž co Augustina chránilo před rukou kata. Ondřej však nic takového nevlastnil a proto nemohl počítat se shovívavostí svých vězňitelů. Když se probudili, ani nevěděli jestli je den nebo noc, nebo lidé venku zasedají k obědu, jako by tu neplatil ani pozemský čas. Dalo se to odhadovat pouze tak, že světlo ve stropě bylo buď jasnější nebo méně jasné. Jako by byli oba v pekle nebo v říši mrtvých, kde neplatí nic co je na zemi. A tu si Ondřej vzpomněl, **Peklo**, tak nazval otec Patrik místo, kde se nachází otec Augustin. Až nyní Ondřejovi došlo, proč tomu tak je. Nebylo to z hrozného horka, které v pekle je, ale z nesnesitelné prázdnoty, bez vědomí ubíhajícího času, to bylo peklo ve kterém se oba nacházeli. Aby Ondřej přehlušil to ticho, které je oba ze všech stran svíralo, tak se Augustina zeptal:

„Otče, co myslíte, co s námi bude? Co s námi udělají?“

„Nic, já myslím, že nic. Jsi Ondřeji pouze další, kdo se jim znelíbil, kdo si přičuchnul k něčemu zakázanému. Nemysli si však, tihle lidé nepředstavují církev, to je jen malá část. Jen ti co na ni parazitují, bohužel slušní lidé se nikdy neženou dopředu, nemají to prostě zapotřebí a tak málokdy zastávají významnější úřad. Takže co s námi udělají? Já myslím, že nás tu prostě nechají.“

Ondřej nevydržel Augustinův klid a smířlivý postoj, vybuchl:

„Ale to není možné, aby si s námi dělali co chtěli! Nemůžou přece člověka jen tak zavřít a nechat ho tady zaživa shnít!“ Ondřej byl vzteky bez sebe, podíval se na Augustina do jeho tváře, která ač ukrutně zmrzačená, vyjadřovala veliká odevzdanost a smíření s osudem. Pak Augustin odpověděl:

„Jak vidíš, tak můžou.“ Ondřej nespokojen s Augustinovou odpovědí začal hořekovat.

„To nemůžou, to přece nemůžou...“ Ondřej se dal do tichého pláče, po chvíli ale vyskočil a začal křičet do otvoru ve stropě:

„Hej vy tam, chci z někým mluvit! Slyšíte?! Okamžitě někoho zavolejte! Chci mluvit s otcem Patrikem. Dělejte! Okamžitě ho zavolejte! Jsem občan Argentiny, chci mluvit s kardinálem Lopézem! Nemůžete mě jen tak bezdůvodně věznit! Slyšíte mě někdo? Chci mluvit s...“

Ale to už Ondřej nedořekl, ze shora na něj vylyly kýbl vody, ledový proud ho srazil k zemi. Ondřej jako šílený bušil pěstí do podlahy a něco nesrozumitelného mumlal.

„To byl náš příděl vody na dva dny, Ondřeji.“ Řekl suše Augustin. Ondřej se na něho provinile podíval a zašeptal:

„Promiňte otče.“ Naštěstí tu byla kamenná podlaha která zabránila většímu úniku vody. Ondřejovi se jí skoro celou podařilo vrátit do nádoby. Ondřejem, jež měl úplně promočený šat, zmítala zima, nabíráním se trochu zahřál, ale zima si za chvíli do něho našla cestu. Naštěstí po chvíli spustili ze shora hrnec s jídlem, byla to obilná kaše s kousky nějakého masa. Alespoň něco teplého do žaludku, pomyslel si Ondřej. Oba tiše jedli, bylo slyšet pouze cinkání lžic o jídelní misky, na kterých měli oba své porce.

xxxxx

Když dojedli, tak se Ondřej zeptal otce Augustina:

„Otče, jak jste se sem dostal, říkal jste, že jste žil ve Francii, jak na vás přišli?“ Augustin začal vyprávět další část svého života, plnou náhlých zvratů, náhod a nečekaných rozuzlení.

„Moje největší chyba byla ta, že jsem nedržel jazyk za zuby. Byla to už delší doba co jsem se vrátil z Řecka a myslel jsem, že se na mě už zapomnělo. V roce 1981 jsem se stal hlavním archivářem knihovny. Byla to celkem pozoruhodná kariéra z pomocné síly až na šéfa archivu. Chodil jsem na různé večírky s místní smetánkou, která se ráda nechala vidět vedle různých vzdělaných lidí, stýkal jsem se se starostou a představiteli místní univerzity.

Napsal jsem dvě knihy o historii církve, kde jsem nastínil několik hypotéz, které jsem měl plně podloženy ve svém archivu. Nic konkrétního, jenom jsem se lehce dotknul několik pro církev žhavých témat a čekal jsem, jaká bude reakce. Samozřejmě, že jsem knihy napsal pod pseudonymem, nutno podotknout, že byl o ně docela slušný zájem. A zároveň jsem dál připravoval svojí knihu, kterou jsem lehce přepracoval, aby byla stravitelná i obyčejnému čtenáři. Věděl jsem, že to bude bomba. Nechtěl jsem církev zničit ani zdiskreditovat, chtěl jsem ji reformovat, očistit ji a ukázat, jací lidé církev řídí. Nechtěl jsem ale pouze poodhalit zákulisí v církvi, chtěl jsem ji ukázat v celé své zkaženosti a falešného pánbíčkaření. Ve skutečnosti je církev obrovská nelítostná mašinérie požírající své nejlepší talenty, tím Ondřeji nemyslím jenom sebe, je mnoho lidí v církvi neprávem perzekuováno. Na vysoká místa se dostávají pleticháři a kariéristi a co je vůbec nejhorší, dostávají se tam lidé, kteří vůbec nevěří v boha. Ano, kolikrát jsem se setkal s biskupy a kardinály, kteří v boha vůbec nevěřili a mši sloužili se stejnou samozřejmostí s jakou řídí automobil. V zákulisí se tomu jenom vysmívali, službu v církvi chápali pouze jako vysokou společenskou záležitost. Jinými slovy, šlo jim pouze o moc. Tohle má kniha měla odhalit a celé to bylo zaštitěno konkrétními důkazy. Ale vy jste se ptal Ondřeji na něco jiného. V rámci vzdělávání k nám jezdili lidé na různé semináře a my pak jezdily zase k nim. Jednou se u nás objevila delegace z Říma, nebylo to poprvé co k nám přijeli, ale tady se jednalo o duchovní. Vedl je páter Ota. Většinou to fungovalo tak, že je oficiálně přijal ředitel a potom je svěřil mě a když se jednalo o někoho významného, tak jim ukázal město a já jim ukázal spolu s ním knihovnu. Záleželo kdo k nám přijel, někdy je provázel někdo ze zaměstnanců knihovny, kteří se jim věnovali jak bylo potřeba. Tenkrát tu delegaci tvořilo myslím šest studentů teologie a jako vedoucí byl právě páter Ota. Povídali jsme si v mé kanceláři o celkem nepodstatných věcech. Právě můj host stočil rozhovor na jiné téma: církev, její reforma a úloha církve v dnešním světě. Dost mě překvapil, začal hovořit o zkorumpovanosti a podlézání některých duchovních, hovořil o tom, že na vysokých postech jsou samí hlupáci, kteří církev ničí a že jsou to právě oni kdo ji přivede k zániku nebo na pokraj zájmu. Dokonce jmenoval několik lidí, mezi nimi i Patrika a některé kardinály, které jsem znal. Hovořili jsme tak několik hodin a já jsem mu začal věřit s tím, že mám někde spřízněnou duši, se kterou si můžu konečně popovídat o věcech které mě zajímají. Samozřejmě že jsem mu z opatrnosti o sobě nic neřekl. Ale byl jsem rád, že má někdo podobný názor. Hosté se zdrželi asi tři dny a my s Otou probrali všechno co jsme potřebovali, nikdy jsem si takhle s nikým tak báječně nepopovídal. Druhý den co odjeli jsem potkal naší uklízečku a ta mi povídá, že se jeden z těch studentů koukal celý den pořád do jedné knihy, kterou měl otevřenou na stejné stránce a ostatní prý na tom nebyli se studiem o moc lépe. Pořád se prý vyptávali na mne, jestli jsem Francouz, kdy jsem nastoupil do úřadu a tak dál. Uklízečka ve mně zasela semeno pochybnosti co měla ta návštěva znamenat. Navíc jsem měl cestou domů dojem, že mě někdo sleduje, přemýšlel jsem o tom, co mám dělat. Nakonec jsem se rozhodl odjet pryč. Když jsem vešel do domu, nevěřil jsem svým očím, dům byl otevřen a uvnitř hrozná spoušť. Všechny věci zpřeházené, převrácený nábytek, zmizelo i pár cenností. Chtěl jsem zavolat policii, ale telefon byl

vytrhnutý ze zdi. Pochopil jsem, že musím co nejrychleji pryč, než se vrátí i pro mne. Sbalil jsem si několik svých věcí a při tom jsem zjistil, že tu není rukopis mé knihy. Na nic jsem nečekal a vyběhl jsem s kufrem ven z domu, namířil jsem si to na nádraží. Chtěl jsem odjet do Německa a pak do Ameriky, proklínal jsem se, že jsem zase pokoušel osud svými knihami a svým hlasitým uvažováním před páterem Otou.

Zpátky jsem si přehrával rozhovor, kterým jsem s ním vedl a najednou mi to došlo, testoval mě pouze svými chytrými otázkami. Tvářil se jako můj přítel a přitom tu vlastně dělal průzkum, došlo mi, že na nějaké otázky by člověk neznalý věci nedokázal odpovědět a já mu takhle naletěl.

XXXXX

Bylo jedenáct hodin večer a já jsem šel téměř vylidněnými ulicemi Dijonu, nikde ani noha. A tu najednou vedle mne zprudka zastavila nějaká dodávka, vyskočili z ní tři muži a vtáhli mne dovnitř. Přes hlavu mi přehodili pytel, takže jsem nic neviděl a pak mě svázali, jako bych byl otep roští, provazy se mi zařezávaly do rukou, byli to hrozní lidé. Panovalo ticho, všichni mlčeli, svázaný jsem ležel na podlaze automobilu. Jeli jsme asi tak hodinu, pak auto zastavilo a mně vyvlekli ven. Vedli mne pak dolů po schodech do nějaké místnosti, tam mně hodili na podlahu. Vůbec jsem nevěděl co se mnou bude, jaký osud mi připravili a nepochyboval jsem o identitě mých vězňitelů. Proto jsem si nedělal vůbec žádné iluze o tom, co se mnou udělají.

Asi po třech hodinách se otevřely dveře a ke mně přišel nějaký chlap, kopnul do mne, aby se přesvědčil, že žiju, strhl mi pytel z hlavy a zase odešel, aniž by něco řekl. Seděl jsem ve sklepě nějakého domu, byl tam akorát stůl a dvě židle. Po chvíli přišel zase ten muž, chytnul mě za vlasy a za oblečení a posadil na židli, to už jsem ale nevydržel a rozkřičel jsem se na něj. Dostal jsem takovou facku, až se mi udělaly mžitky před očima.

Netrvalo dlouho a dveře se znova otevřely, stál v nich Patrik se dvěma svými pochopy. Jeden z nich ke mně přistoupil a dal mi obrovskou ránu do zubů, židle se se mnou převrátila a já se praštil o zem. Pak mě oba zvedli a provazem mě přivázali k židli. Celou tu dobu nikdo nepromluvil, ani já ne.

Ticho přehlušil až Patrik, řekl:

„Myslím, že nás bůh seslal právě včas.“ A ušklíbl se na mne svým odporným obličejem. V tu chvíli jsem dostal druhou ránu obuškem přes ucho, málem jsem omdlel, ten druhý mě zachytil, abych zase nespádnul. Patrik mi začal nadávat a spílat mi do nejhorších odpadlíků církve.

Bití pak pokračovalo mnoho hodin, upadnul jsem přitom několikrát do bezvědomí, z toho mě vždy vzbudili studenou vodou, kterou tam pro ten účel měli nachystanou.

Jejich otázky se točily hlavně kolem toho, kam jsem schoval knihy z Vatikánské knihovny, komu jsem o nich řekl a tak podobně.

Druhý den přivlekli vydavatele mých dvou knih a ptali se jich na ty samé věci. Snažil jsem se jim vysvětlit, že oni o mě nic nevědí a že o těch knihách z archivu nemají ani potuchy. Patrik byl zlostí celý bez sebe, pak chudáka Tieriho přede mnou zastřelili. Bylo to hrozné, on neměl vůbec ponětí na co se ho ptají, chápete to? Toho druhého pak zase vyslyšali, vyhrožovali jemu, jeho rodině, ale on vůbec nechápal co od něho chtějí...

XXXXX

Bylo to jako noční můra, zlý sen, ze kterého se ráno celý zpocení probudíte, ale žádné ráno nepřišlo. Pak jsem dostal injekci a probudil jsem se v další černé díře, nahý, přivázan řetězy ke zdi. Znovu začaly nekonečné výslechy, kdy jediným vysvobozením bylo to, že jsem padnul do bezvědomí. Nakonec, když věděli, že ze mě nic nedostanou, tak mi jeden z těch pochopů, co do mně pořád bušili, vypálil oči rozžhaveným pohrabáčem.“

Ondřej byl hrůzou jako omámený. Až nyní mu teprve došlo, kam se to vlastně dostal a čím vším si musel otec Augustin projít.

Ptal se sám sebe, jestli je taky tak silný jako jeho spoluvězeň. Došlo mu proti čemu a komu stojí, chtělo se mu zoufale pryč. Když si uvědomil, že jenom pár metrů od něho lidé žijou svůj všední život a o nich nemají ani potuchy, tak se mu chtělo brečet. Znovu začal uvažovat, jak by se odsud dostal, nějak se probourat ven, ale nemá žádný nástroj, čím by mohl svůj záměr uskutečnit.

Asi čtrnáct dní prožil Ondřej v nejistotě co s ním bude a co s ním jeho vězňitelé udělají. Pořád se nic nedělo, nikdo o ně nejevili žádný zájem. Posledních několik dní jim ani neposílali žádné jídlo a Ondřej musel olizovat vlhkou zeď, aby alespoň zahnal to nejhorší – žízeň, ale s otcem Augustinem to začalo být špatné. Čím dál tím více pokašlával a špatně se mu dýchalo, byl zesláblý a netečný. Nic nebylo platné Ondřejovo volání do stropního otvoru, kde tušil nějaké lidi, aby jim poslali přikrývky navíc a nějaké léky. Augustin měl zjevně zápal plic, provázený velkou horečkou. Nikdo mu však neodpovídal. Bylo to pro Ondřeje zoufalé, umíral tu před jeho očima člověk, kterého si hrozně oblíbil, kterého si vážil a kterého měl moc rád. Otcí Augustinovi už nebylo pomoci, už ani nemluvil, jenom chrčel a divoce s sebou v noci házel. Než zemřel, sebral ještě zbytky sil a řekl Ondřejovi:

„Pravda je veliké slovo, ale musí ho provázet spravedlivé činy. Snaž se, aby i tvůj život provázela pravda.“

Ondřej plakal nad otcem Augustinem, byl si vědom jaký to člověk odešel. Za celý život nepotkal nikoho podobného kdo by se mu vyrovnal.

XXXXX

Nahoře nějak zjistili co se stalo a spustili do kobky ze shora žebřík, sestoupili po něm tři mniši. Přistoupili k Augustinovu tělu, provazem mu svázali ruce a vyvlekli ho tímto způsobem nahoru. Ondřej, který sledoval celou tu hroznou podívanou, naposled přistoupil k Augustinovi a políbil ho na čelo, kupodivu ti tři neměli nic proti tomu, aby se s ním naposledy rozloučil. Jeden se na Ondřeje zkoumavě podíval a udiveného Ondřeje se zeptal:

„Jak jste tu dlouho?“ Ondřej, který spíše čekal kopanec do obličeje než takovou otázku, odpověděl:

„Já? Já nevím, asi čtrnáct dní.“

„Za co?“ Zeptal se neznámý.

„Za co?“ Nechápatě se otázal Ondřej. A koukal při tom na mnicha, který si ho pořád prohlížel.

„Za nic.“ Odpověděl.

„Nikdo tu není za nic.“ Na to odvětil mnich. Ondřejovi bylo divné, proč se ho na to ptá člověk, který ho tu vězní.

„Pátral jsem po otcí Augustinovi.“ Odpověděl a ukázal na mrtvolu, která právě mizela v otvoru ve stropě..

„A kdo byl otec Augustin?“ Zeptal se neznámý. Jeho tvář byla vážná a nic nenasvědčovalo tomu, že by si z Ondřeje dělal nějakou legraci, ostatně i chvíle a nálada která tu byla, by nedovolila nikomu žertovat.

„Byl to velký člověk, jenom měl smůlu, že se vám a otcí Patrikovi dostal do spárů. Nikomu neublížil! Chápete! Nikomu!“ Vykřikl Ondřej na mnicha v modrém hábitu. A pokračoval:

„Co se mnou uděláte? Necháte mne taky shnit zaživa?“

„Jste volný.“ Odpověděl Ondřejovi, kterému tím málem vyrazil dech.

„Co? Volný?“ Nechápatě se zeptal Ondřej.

„Ano.“ A mnich ukázal na žebřík a naznačil, aby lezl nahoru. Ondřej nechápal co se děje. Zprvu nechtěl, myslel si, že ho budou vyslýchat a mučit a takhle ho chtějí jen vylákat. Pak ale poznal, že tomu tak asi nebude, vylezl po žebříku do místnosti, kde nakládali do rakve Augustinovo tělo. Za ním po žebříku vyšplhal i onen mnich, Ondřej se ho zeptal:

„Co s ním uděláte?“ Mnich se nechápatě podíval na Ondřeje a odpověděl:

„Pohřbíme ho, co bysme s ním měli udělat?“

„A já jsem opravdu volný?“ Otázal se Ondřej mnicha. Ten jenom přikývl a ukázal Ondřejovi směr kudy má jít. Prošli dubovými dveřmi, kterými se vstupovalo do chodby, tou prošli a šli po schodech nahoru. Když v tom kolem nich proběhly tři děti a za nimi další dvě. Mnich dal znamení Ondřejovi, aby šel při kraji chodby, ten se na něho obrátil s nechápatým obličejem. Mnich, který tušil na co se ho chce Ondřej zeptat, řekl:

„Zpřístupnili jsme to tu turistům.“ Ondřej jenom naprázdno polknul, vůbec nebyl schopen slova. Kolem nich procházeli další lidé, někteří si Ondřeje zvědavě prohlíželi, byl totiž zarostlý a špinavý. Nyní si Ondřej poprvé uvědomil, že to není sen, ale skutečnost a že je opravdu volný.

Došli k dalším dveřím, které Ondřej otevřel. V tu chvíli si musel dlaní zaclonit oči, denní světlo by ho jinak úplně oslepilo. Mžoural, snaže se přivyknout dennímu světlu.

Mnich mu podal tmavé brýle a zatáhnul záclony, oba se nacházeli v malém pokoji, ve kterém až na skříň a dvě židle nebylo nic. Ondřej, jež se z toho těžce vzpamatoval se zeptal:

„A otec Patrik o tom ví, že jste mě pustili.“ Mnich odpověděl:

„Otec Patrik zemřel.“ Až nyní Ondřej pochopil a zároveň se zaradoval. Konečně se někomu podařilo odstranit otce Patrika.

„A Tadeáš?“ Vyzvídal dále Ondřej. Mnich jenom přikývl. A dodal:

„Došlo už to moc daleko.“

„Bylo to jasné, došlo k výměně stráží. Nemilosrdně došlo k odstranění asi všech nepohodlných osob a bylo jasné, že čistka bude dál pokračovat. Vždy tomu tak bylo, redukce pokračuje i několik měsíců.“

„Kam pohrbíte otce Augustina?“ Zeptal se ještě Ondřej mnicha.

„Myslíte, že bychom ho mohli pohrbít do krypty svatého Petra?“ Ondřej se na něj nechápavě podíval.

„To myslíte vážně?“ Otázal se.

„Proč ne, vytrpěl toho dost. Nemyslíte?“

„Ano, to ano. A co Petrův kříž?“ Zeptal se ještě Ondřej.

„Ten se uloží kam patří, do knihovny. Máme tam na něj takovou vitrínu, kde jsou všechny řády, co uděluje svatý otec.“

„Já vím.“ Řekl Ondřej. „Já vím.“ Oba pokračovali mlčky v cestě do schodů. Pak zabočili jednou chodbou doleva, a zastavili před jednou z mnoha cel. Průvodce pokynul Ondřejovi.

„Tady se můžete osprchovat.“

Když byl Ondřej hotov, obléknul si šaty které mu dal mnich a vyšel z cely ven. Mnich, který ho vyprovázel, na něj ještě zavolal:

„Abych nezapomněl, kanonizace proběhla hladce, akorát otec Michal při ní zkolaboval.“ Ondřej se na mnicha podíval, ten jenom pokrčil rameny, uvědomil si, že otec Michal byl jediným svědkem rozmluvy mezi ním, Patrikem a Tadeášem. Takže ani on neušel smrti.

Co je tohle za organizaci, kdo může dát někomu mandát, aby takhle systematicky likvidoval lidi. Je tohle Boží vůle?

Rozhodl se, že začne nový život, někde jinde, pod jiným jménem. Mnich mu dal něco peněz do začátku, vystačí mu asi na rok. Mezitím si najde nějakou práci a začne žít jinak. Neudělá stejnou chybu jako otec Augustin, který několikrát pokoušel osud. On a tahle zkušenost ho naučila, že věřit se nedá nikomu.

XXXXX

Procházel rušné náměstí, střed Vatikánu, malého státečku, planety sama pro sebe. Kolem něho procházeli stovky lidí s fotoaparáty v rukou.

Vedle šla skupina mnichů a mířila do jedné z nesčetných budov, Ondřej na ně koukal oblečen do civilního oblečení, které mu připadalo jaksi pohodlnější a asi mu i lépe padlo.

Ještě včera žil otec Augustin, ještě včera žil ve středověku, na pokraji zhroucení a na pokraji smrti.

V černé díře bez oken a bez možnosti cokoliv změnit. Tu chybu už neudělá, nechat si vzít svobodu a možnost ovlivnit svůj osud. Už nikdy.

Odjížděl z Itálie a s ním mizel i ten zlý sen minulých dnů.

XXXXX

„Tak co, už víte proč nedůvěřuji lidem?“ Byl jsem celý zpocený a nebylo mi tak jak Hoffmannovi do smíchu, příběh který jsem tu dnes vyslechnul na mě udělal ohromný dojem. Hoffmann, který se zjevně bavil mým ohromeným výrazem, seděl ve svém velikém křesle a usmíval se. Zeptal jsem se ho:

„To, co jste mi dnes řekl, je pravda?“ Hoffmann přikývl.

„A vy jste...?“

„Ondřej.“ Odpověděl Hoffmann. Hleděl jsem mu do očí a snažil se v nich vyčíst zda neblafuje, nezdálo se ale, že by si ze mně dělal legraci.

„Ondřej.“ Opakoval Hoffmann a pokračoval: „Ale nyní se jmenuju Pavel Hoffmann.“

„Pavel?“ Zeptal jsem se.

„Ano, na památku po mém dávném příteli ze semináře.“

„Víte... kdyby byla pravda co jste mi tu právě řekl, tak by to byl ten nejúžasnější příběh a byl by z toho asi pěkný skandál.“ Na chvíli jsem se odmlčel a pak pokračoval: „Kdybychom s tím...“

„Ne, ne, se mnou nepočítejte, je to sice už dlouho, co se to stalo, ale vy asi pořádně neznáte církevní kruhy...“ Přerušil mi tok myšlenek. „Vy jste asi nepochopil co jsem vám před chvílí řekl.“

„Ale pochopil, to víte, že pochopil, ale dnes je jiná doba, máme svobodu, nic nám nemůžou udělat. Chápete to?!“

„Tehdy byla také jiná doba. Moje poslední slovo, se mnou nepočítejte. Mám toho dost.“

„Jak myslíte. Každopádně je to veliká škoda, takhle lidi ochudit o takovou story. Jak říkám, veliká škoda...“

„No, je už pozdě, měl byste už jít. Já jsem se tím mluvením už vyčerpal. Jste první, komu jsem to povídal, tak musíte prominout, jestli to bylo trochu neuspořádaný.“

„Ne, bylo to dobrý, sám bych to lépe neodvyprávěl, opravdu.“ Řekl jsem a v mém hlase bylo znát, myslím uznání. Poté jsem se oblékl, ale měl jsem ještě něco za lubem. Svrběla mně ještě jedna otázka, nakonec jsem se Hoffmanna před odchodem zeptal:

„Chtěl jsem se ještě na něco zeptat, nevím, je mi to trapné, ale ...“ Hoffmann si mne zkoumavě prohlížel.

„No, víte, nemusíte mi to říkat, ale když mi nedáte právo to zveřejnit... No prostě bych chtěl vědět, jaké bylo to heslo, pod který v tom řeckém klášteře vydají ty knihy.“

Hoffmann na něho překvapeně pohlédl a pravil:

„Vy teda nejste moc skromný.“

„Já vím, říkal jsem si, že vám..., promiňte mi tu upřímnost.“

„Chcete říci, že mi už na nic nejsou. Je to tak?“

„No to né. Jenom jsem chtěl říct...“

„Že byste je lépe využil... Že ano?“

„Tak, máte pravdu. Nemusíte když nebudete chtít, jenom mě to tak napadlo. Byla by škoda, aby tam zplesnivěly.“

„Myslíte? Tím si nejsem zcela jistý, přinesly už tolik neštěstí a zdá se, že ještě přinesou, ale dobrá, řeknu vám ho tedy, ale zahráváte si s ohněm, je vám to jasné?“

„Vím, budu opatrný, slibuji.“

„Tady nestačí jenom opatrnost, ale jak chcete. Vzpomínáte si na poslední slova otce Augustina, co mi řekl než zemřel?“

„Ano, říkal něco o pravdě, že: Pravda je veliké slovo, ale musí ho provázet spravedlivé činy, nebo něco v tom smyslu.“

„Ano, to řekl, máte tedy klíč k historii. Buďte však na sebe opatrný, nechodte tam sám! Ano?“

„Jasně, spolehněte se.“

„Dobrá, tak vám přeji hodně štěstí, ať vás Bůh ochraňuje.“

„Díky, moc vám děkuju.“ Stisknul jsem staříkovi ruku a po tvářích se mi kutálely slzy. Hleděli jsme si dlouho do tváří a já se pak zbaběle otočil a odešel z bytu.

Kráčel jsem po těch špinavých a sešlapaných schodech dolů a zdejší smrad mi už tak hrozný nepřipadal. Byl jsem v duchu s otcem Augustinem v jeho cele, kam ani denní světlo nedopadalo.

Hrozný bylo, že takové věci se dějí i v nedávné době. Byl jsem rozhodnut podat o tom svědectví, ať se děje co se děje.

XXXXX

Vyšel jsem z domu. Auto podle očekávání někdo ukradl a já se pěšky vydal směrem, kde jsem tušil centrum města. Nikdo mě nezastavil ani nepřepadl. Jako by mě ochraňovala aura otce Augustina. Myslel jsem na Petrův kříž, na mnichy s modrými hábity, na otce Patrika a jeho mafiánské metody a když jsem viděl první taxík, zuřivě jsem na něho zamával.

Řidič zastavil, ale neotevřel. Nejdříve jsem mu musel ukázat obsah peněženky a když slyšel mou angličtinu a americký přízvuk, tak se rozzářil jak sluníčko a vpustil mě do svého vozu.

Teď tu sedím v jedné internetové kavárně kousek od Meteory a smolím tento příběh do jednoho blogu. Dělán to pro každý případ, snad si toho někdo všimne. Zítra jdu totiž do toho kláštera a jsem zvědavý co mi ti mniši vydají. Taky jsem si domluvil na pozítří schůzku s jedním novinářem z bulvárního

deníku. Vím, že nejdůležitější je publicita. Když se člověk bude chovat slušně a chtít reformovat církev anebo se nějak slušně dohodnout... se zlou se potáže. Mou zbraní bude rychlost a smrtící dávka informací, jedině tak z toho vyklouznu živý.

